

STRATEGAETH BUDDSODDI ADDYSG CAERDYDD 2024 - 2033 DOGFEN YMGYNGHORI 2026

DARPARIAETH ARBENIGOL I DDYSGWYR OED CYNRADD AC
UWCHRADD AG ANGHENION IECHYD A LLES EMOSIYNOL

9 CHWFROR – 26 MAWRTH 2026

Gellir darparu'r ddogfen hon mewn Braille.
Mae fersiwn gryno o'r ddogfen hon ar gael yn
www.caerdydd.gov.uk/cynigionysgolionADY

Gellir darparu gwybodaeth mewn ieithoedd cymunedol eraill hefyd os oes angen
Cysylltwch â ni ar **029 2087 2720** i drefnu hyn

**STRONGER
FAIRER
GREENER**

Tabl Cynnwys

Cyflwyniad

- Beth yw pwrpas y llyfryn hwn?
- Beth rydyn ni'n cynnig ei wneud?

Ymgynghoriad

- Gyda phwy yr ydym yn ymgynghori?
- Barn plant a phobl ifanc ar y newidiadau arfaethedig
- Sut mae cael rhagor o wybodaeth a rhannu eich barn gyda ni?
- Mae eich barn yn bwysig i ni

Eglurhad o dermau yn y ddogfen hon

Pam rydyn ni'n cynnig y newidiadau hyn?

Yr Ymagwedd at Gefnogi Anghenion Dysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Ysgolion Arbennig

Digonolrwydd yn y Sector Arbennig

Darpariaeth i Ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

- Y Ddarpariaeth Bresennol
- Dosbarthiad daearyddol darpariaeth arbenigol

Galw am leoedd

- Galw am leoedd
- Cynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

YSGOL GYNRADD BADEN POWELL

Cynnig ar gyfer lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau Arbenigol ychwanegol yn Ysgol Gynradd Baden Powell

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau dysgu ac addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud eich dweud

YSGOL GYNRADD Y TYLLGOED

Cynnig argyfer lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau Arbenigol ychwanegol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau dysgu ac addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud eich dweud

YSGOL GYMRAEG COED-Y-GOF

Cynnig i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof

- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Adeilad y Ganolfan Adnoddau Arbenigol

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau dysgu ac addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud eich dweud

YSGOL ARBENNIG GREENHILL

Cynnig argyfer lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol ychwanegol yn Ysgol Arbennig Greenhill

- Ehangu Ysgol Arbennig Greenhill ymhellach
- Nifer y lleoedd yn yr ysgol
- Y galw am leoedd ADY yn yr ysgol
- Cyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol
- Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court), Llanisien

Ansawdd a Safonau

- Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?
- Profiadau dysgu ac addysgu
- Gofal, cymorth ac arweiniad
- Arwain a rheoli

Materion Adnoddau Dynol

Dweud eich dweud

GWYBODAETH SY'N BERTHNASOL I BOB CYNNIG

Manteision y newidiadau arfaethedig?

Anfanteision posibl y newidiadau arfaethedig

Risgiau

Dewisiadau amgen

Cymorth ychwanegol i ddisgyblion

- Beth fyddai'r effaith ar y gefnogaeth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol?
- Sut yr effeithir ar y gefnogaeth sydd i ddisgyblion â Saesneg fel Iaith Ychwanegol?
- Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion y gwyddys eu bod yn gymwys i gael Prydau Ysgol am Ddim?
- Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion Ethnig Leiafrifol?

Sut byddai'r newidiadau'n effeithio ar ysgolion eraill?

Trefniadau derbyn

Trefniadau Teithio Dysgwyr a Thraffig a Thrafnidiaeth

Materion Ariannol

Darpariaeth Iechyd

Datblygu'r gweithlu addysg

Trefniadau Llywodraethu

Effaith y cynigion ar y Gymraeg

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Cydraddoldeb

Effaith ar y Gymuned

Tarfu Posibl i Ddisgyblion

Beth sy'n digwydd nesaf?

- Dyddiadau Allweddol
- Cyfnod ymgynghori
- Hysbysiad Statudol
- Penderfynu ar y cynigion
- Hysbysiad o'r Penderfyniad

ATODIAD 1

Beth yw pwrpas y llyfryn hwn?

Mae'r llyfryn hwn ar gyfer rhieni/gofalwyr, staff ysgolion, llywodraethwyr ysgolion ac unrhyw un sydd â diddordeb mewn addysg yng Nghaerdydd.

Bydd o ddiddordeb penodol i rieni/gofalwyr plant a phobl ifanc sy'n mynychu neu'n disgwyl mynychu darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r rhai sydd wedi, neu sydd ar hyn o bryd yn gweithio gyda phlant a phobl ifanc ag anghenion iechyd a lles emosiynol.

Mae gan blant a phobl ifanc sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol broblemau o ran meddwl, teimlo ac ymddwyn. Mae hyn yn cael effaith ar reoli sut mae bywyd yn effeithio arnynt, sut maent yn ymdopi, sut maent yn ymgysylltu ag eraill a'r dewisiadau a wnânt. Weithiau mae hyn o ganlyniad i drawma. Gall plant a phobl ifanc arddangos gorbryder, hunan-barch isel, ffobia ysgol, neu anawsterau ymddygiadol.

Mae'r Cyngor am wneud newidiadau i'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr oed cynradd ac uwchradd sydd ag anghenion iechyd a lles emosiynol.

Mae'r llyfryn hwn yn nodi ystod o gynigion i gynyddu nifer y lleoedd canolfan adnoddau arbenigol cynradd ac uwchradd i ddysgwyr 4 - 19 oed sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol a'r rhesymau dros y newidiadau arfaethedig hyn.

Beth rydyn ni'n cynnig ei wneud?

Er mwyn ateb y galw cynyddol am ddarpariaeth arbenigol i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, cynigir:

- Cynyddu'r nifer Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol dynodedig yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd Baden Powell o 8 i 16 o fis Ionawr 2027 o fewn yr adeiladau presennol.
- Cynyddu'r nifer Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol dynodedig yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed o 8 i 16 o fis Ionawr 2027 o fewn yr adeiladau presennol.
- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol Cymraeg newydd yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof o fis Ionawr 2027 o fewn yr adeiladau presennol.
- Cynyddu capasiti Ysgol Arbennig Greenhill o 64 i 128 o leoedd o fis Ionawr 2027. Byddai'r ysgol ar draws dau safle gan ddefnyddio adeilad dros dro ar safle gwag Ysgol The Court yn Llanisien.

Gellir dod o hyd i wybodaeth benodol ar gyfer pob cynnig ar dudalennau 20 - 44.

Mae'r Cyngor hefyd yn ymgynghori ar gynigion ar wahân i gynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr sydd ag:

- Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol
- Anghenion Dysgu Cymhleth

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cynigion hyn yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Gyda phwy yr ydym yn ymgynghori?

Rhaid i'r broses ymgynghori ddilyn canllawiau Llywodraeth Cymru sydd wedi eu nodi yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2018.

Fel rhan o hyn, rydym yn gofyn i bobl am eu barn ynghylch y newidiadau rydym yn eu cynnig. Mae sawl modd y gall pobl gynnig eu barn i ni.

Mae Tabl 1 isod yn nodi â phwy y mae'r Cyngor yn ymgynghori.

Tabl 1: Grwpiau y mae'r cyngor yn ymgynghori â nhw	
Plant a phobl ifanc	Gweinidogion Cymru
Rhieni/gofalwyr	Comisiynydd Heddlu a Throseddu
Staff yr ysgol	Gwasanaeth Gwellu Ysgolion Caerdydd
Cyrff Llywodraethu Ysgolion	Comisiynydd y Gymraeg
Preswylwyr lleol	Rhieni dros Addysg Gymraeg (RhAG)
Aelodau Lleol/Aelodau Etholaeth a Rhanbarthol y Senedd (AoS)/Aelodau Seneddol (ASau)	Undebau Llafur
Cyfarwyddwyr Addysg Esgobaethol	Darparwyr gofal plant
Awdurdodau Cymdogol	Mudiad Meithrin
Pob Ysgol yng Nghaerdydd	Cymdeithas Darparwyr Cyn Ysgol Cymru
Estyn	Clybiau Plant Cymru
Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf	Cymdeithas Genedlaethol Meithrinfeydd Dydd (NDNA) Cymru
Blynyddoedd Cynnar Cymru	PACEY Cymru
Chwarae Cymru	Mentrau Iaith
Cynghorau Cymuned	Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol
Y Comisiynydd Plant	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Sefydliadau y Sector Gwirfoddol	Coleg Caerdydd a'r Fro
Coleg Dewi Sant	Fforwm Addysg Gymraeg
Y tu allan i'r Sir/Nas Cynhelir Ychwanegol Darparwyr Anghenion Dysgu	

Barn plant ar y cynnig arfaethedig

Mae Caerdydd wedi ymrwmo i fod yn ddinas sy'n dda i blant lle gall plant lywio penderfyniadau a wneir sy'n effeithio ar eu bywydau a'r gwasanaethau y maent yn eu defnyddio.

Bydd y Cyngor yn ymgynghori â disgyblion yn yr ysgolion sy'n rhan o'r cynigion hyn a bydd y wybodaeth a gaiff ei chasglu yn y sesiynau hyn yn cael ei chynnwys yn yr adroddiad ymgynghori terfynol.

Sut mae cael rhagor o wybodaeth a rhannu eich barn gyda ni?

- Mae'r ddogfen ymgynghori hon ar gael ar wefan Cyngor Caerdydd yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- Os na allwch gael gafael ar y wybodaeth ar-lein, gallwch ofyn am gael copi caled o'r ddogfen ymgynghori hon drwy'r post. Gallwch ofyn am gopi drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk neu drwy ffonio **029 2087 2720**.

- Byddwn yn dweud wrth deuluoedd sydd â phlant yn yr ysgolion dan sylw sut y gallant gael gafael ar gopi o'r ddogfen.
- Byddwn yn cynnal cyfarfodydd cyhoeddus a sesiynau galw heibio i unrhyw un fynd iddynt lle bydd y newidiadau yr ydym yn eu cynnig yn cael eu hesbonio. Bydd cyfle i chi ofyn cwestiynau fel rhan o'r sesiynau hyn. Bydd sesiynau wyneb yn wyneb ac ar-lein yn cael eu cynnig.
- Bydd swyddogion y Cyngor yn cwrdd â Chorff Llywodraethu a staff (yn ôl yr angen) yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys fel rhan o'r cynigion hyn.
- Gallwch hefyd ysgrifennu at y Cyngor i roi eich barn.

Mae dyddiadau'r cyfarfodydd ymgynghori wedi eu nodi isod:

Tabl 2: Dyddiadau'r Cyfarfodydd Ymgynghori

Natur yr ymgynghoriad	Dyddiad/Amser	Lleoliad
Sesiwn galw heibio	Dydd Iau 19 Chwefror 2026 9:30am - 11:30am	Hyb Llanisien
Sesiwn galw heibio	Dydd Gwener 27 Chwefror 2026 10:30am -12:30pm	Hyb Trelái a Chaerau
Sesiwn galw heibio	Dydd Gwener 6 Mawrth 2026 11:30am - 1:30pm	Hyb STAR
Sesiwn galw heibio	Dydd Llun 9 Mawrth 2026 12 noon - 2pm	Canolfan Ddiwylliant a'r Cyfryngau Loudon
Sesiwn galw heibio	Dydd Mercher 18 Mawrth 2026 11am - 1pm	Hyb Laneirwg
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Mercher 18 Chwefror 2026 12 noon - 1pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Llun 23 Chwefror 2026 1pm - 2pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Mawrth 24 Chwefror 2026 2pm - 3pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Llun 2 Mawrth 2026 5pm - 6pm	Teams
Sesiwn galw heibio ar-lein	Dydd Gwener 13 Mawrth 2026 12:30pm - 1:30pm	Teams
Cyfarfod cyhoeddus (wyneb yn wyneb)	Dydd Iau 19 Mawrth 2026 5:30pm - 6:30pm	Y Llyfrgell Ganolog

Mae eich barn yn bwysig i ni

Mae eich barn yn bwysig ac rydym yn awyddus i chi ddweud wrthym beth rydych yn ei feddwl am y newidiadau rydym wedi eu hawgrymu yn y ddogfen hon.

Gallwch wneud hyn drwy:

- Ymuno â sesiwn galw heibio wyneb yn wyneb. Nid oes angen i chi archebu ymlaen llaw ar gyfer y sesiynau hyn. Dim ond mynd i'r lleoliad ar y dyddiad a'r amser a bennir
- Ymuno â sesiwn galw heibio ar-lein. Cysylltwch â ni drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk i gadarnhau pa sesiwn yr hoffech chi fynd iddi a byddwn yn anfon dolen atoch ynghyd â chyfarwyddiadau ar sut i fynd i'r cyfarfod hwn.
- Mynychu'r cyfarfod cyhoeddus wyneb yn wyneb. Cysylltwch â ni drwy e-bost i ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk gan nodi pa gyfarfod yr hoffech ei fynychu, a byddwn yn ymateb i gadarnhau'r trefniadau.
- Llenwi'r ffurflen ymateb electronig y gallwch ddod o hyd iddi yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- Argraffu a llenwi'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad, y gallwch ddod o hyd iddi yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#) a dychwelyd y ffurflen drwy'r post i Dîm Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Caerdydd, CF10 4UW

- Ysgrifennu at y tîm Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion drwy e-bostio ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk neu drwy'r post i Ystafell 463, Neuadd y Sir, Caerdydd, CF10 4UW. Gall hyn gynnwys gofyn i swyddog eich ffonio'n ôl os oes gennych gwestiwn penodol y teimluch yr hoffech gael rhagor o wybodaeth amdano.

Nodwch fod rhaid i bob gohebiaeth ysgrifenedig neu drwy e-bost gynnwys enw llawn a chyfeiriad llawn y person sy'n cyflwyno'r sylwadau.

Y dyddiad cau ar gyfer ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yw 26 Mawrth 2026.

Yn anffodus, ni fyddwn yn gallu ystyried unrhyw ymatebion i'r ymgynghoriad a dderbynnir ar ôl y dyddiad hwn.

Eglurhad o dermau yn y ddogfen hon

Nifer Derbyn - mae pob ysgol a gynhelir yn derbyn disgyblion o leiaf hyd at eu Nifer Derbyn Cyhoeddiedig (NDC). Y nifer derbyn yw nifer y llefydd sydd ar gael i ddisgyblion ym mhob grŵp blwyddyn rhwng y dosbarth Derbyn a Blwyddyn 11.

ADY (Anghenion Dysgu Ychwaengol) - ystyrir bod gan blentyn neu berson ifanc Anghenion Dysgu Ychwanegol os oes ganddynt anawsterau sy'n cael effaith hirdymor sylweddol ar eu dysgu. Gall anawsterau fod yn gysylltiedig â dysgu; cyfathrebu a rhyngweithio; anabledd corfforol neu synhwyraidd; neu ddatblygiad ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol. (Cyfeirir weithiau at ADY fel Anghenion Addysgol Arbennig).

Cydlynnydd ADY (Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol) - aelod o staff mewn ysgol sy'n gyfrifol am reoli cymorth i fyfyrwr ag ADY a hyrwyddo cynhwysiant o fewn yr ysgol. Mae eu rôl yn cynnwys cysylltu â disgyblion, rhieni, athrawon, ac asiantaethau allanol, monitro effeithiolrwydd cymorth ac ymyriadau, cynnal CDUau a threfnu hyfforddiant ar gyfer staff eraill yr ysgol.

Awtistiaeth - anabledd datblygiadol gydol oes sy'n effeithio ar sut mae pobl yn cyfathrebu ac yn rhyngweithio â'r byd. Sbectrwm yw awtistiaeth. Mae hyn yn golygu bod pawb ag awtistiaeth yn wahanol. Ychydig iawn o gefnogaeth sydd ei angen ar rai pobl awtistig neu ddim cymorth o gwbl. Efallai y bydd eraill angen help rhiant neu ofalwr bob dydd.

Partneriaeth Dysgu Cydweithredol (PGDC) - partneriaethau strwythuredig rhwng ysgolion sydd wedi'u sefydlu i gefnogi gwelliant parhaus mewn ysgolion ac i godi deilliannau i bob dysgwr.

Ysgolion Cymunedol - ysgol gynradd neu uwchradd lle mae'r Cyngor yn trefnu derbyniadau i ysgolion.

Anghenion Dysgu Cymhleth - mae gan blant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu cymhleth amrywiaeth o broblemau a chyfuniad o anghenion haenog. Gallai'r rhain gynnwys anghenion sy'n gysylltiedig â dysgu, cyfathrebu, anabledau corfforol neu synhwyraidd.

Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol - mae gan blant a phobl ifanc sydd ag anghenion iechyd a lles emosiynol broblemau o ran meddwl, teimlo ac ymddwyn. Mae hyn yn cael effaith ar reoli sut mae bywyd yn effeithio arnynt, sut maent yn ymdopi, sut maent yn ymgysylltu ag eraill a'r dewisiadau a wnânt. Weithiau mae hyn o ganlyniad i drawma. Gall plant a phobl ifanc arddangos gorbryder, hunan-barch isel, ffobia ysgol, neu anawsterau ymddygiadol.

Addysg Heblaw yn yr Ysgol (AHY) - darpariaeth addysg i ddiwallu anghenion penodol disgyblion na allant, am wahanol resymau, fynychu ysgol brif ffrwd neu ysgol arbennig. Mae AHY yn cyfeirio at addysg a ddarperir gan y Cyngor ac nid yw'n cwmpasu addysg ddewisol yn y cartref.

Prydau Ysgol am Ddim (PYADd) - mae prydau ysgol am ddim i holl blant ysgolion cynradd yng Nghymru bellach. Fodd bynnag, mae cymhwysedd ar gyfer prydau ysgol am ddim (cPYADd) yn dal i gael ei gofnodi lle bo hynny'n bosibl, gan ei fod yn ffordd o nodi amddifadedd cymdeithasol ac yn cael ei ddefnyddio i bennu

dyraniadau cyllid a grantiau ar gyfer ysgolion a theuluoedd. Gall plentyn fod yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim os yw ei riant yn derbyn mathau penodol o gymorth incwm neu gredydau, neu os yw ei riant yn cael cymorth o dan Ran VI o'r Ddeddf Mewnfudo a Lloches.

Darpariaeth yn y Sir - Lleoedd mewn ysgolion neu Ganolfannau Adnoddau Arbenigol a ariennir gan y Cyngor yng Nghaerdydd.

Cynllun Datblygu Unigol (CDU) - Bydd gan bob plentyn a pherson ifanc ag angen a nodwyd sy'n gofyn am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol Gynllun Datblygu Unigol gorfodol (CDU). Mae'r cynllun yn nodi anghenion dysgu ychwanegol plentyn neu berson ifanc a'r camau sydd eu hangen i'w cefnogi. Mae CDUau wedi disodli datganiadau AAA. Mae gan bob plentyn mewn ysgol arbennig neu ganolfan adnoddau arbenigol CDU. Cyfrifoldeb yr ysgol neu'r awdurdod lleol fydd CDUau.

Prif ffrwd - mae ysgol brif ffrwd yn ysgol sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor nad yw'n ysgol arbennig. Nid yw ysgolion prif ffrwd/arbennig a gynhelir gan y Cyngor yn dethol disgyblion ac nid ydynt yn ei gwneud yn ofynnol i fyfyrwyr dalu ffioedd.

Nifer ar y Gofrestr (NAG) - nifer y disgyblion sydd mewn ysgol (heb gynnwys disgyblion meithrin)

Darpariaeth y tu allan i'r Sir - lle nad oes gan y Cyngor ddarpariaeth addas ar gyfer disgyblion sydd angen lle arbenigol, efallai y bydd yn rhaid ariannu lleoedd mewn ysgol neu ganolfan adnoddau arbenigol mewn ardal Cyngor arall neu mewn darpariaeth sy'n cael ei rhedeg gan sefydliad annibynnol.

CYBLD - Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion. Ym mis Ionawr bob blwyddyn, mae Llywodraeth Cymru yn casglu gwybodaeth gan ysgolion. Mae hyn yn cynnwys nifer y disgyblion ym mhob ysgol, eu grwpiau oedran, eu cyfeiriadau cartref, ethnigrwydd, data ar y Gymraeg, Anghenion Addysgol Arbennig, eu mamiaith a disgyblion sy'n cael bodloni meini prawf Prydau Ysgol Am Ddim.

Uned Cyfeirio Disgyblion (UCD) - math o ysgol a sefydlwyd gan Gyngor sydd â dyletswydd i ddarparu lle addas i blant a phobl ifanc, sydd oherwydd salwch, gwaharddiad neu fel arall, efallai ddim yn derbyn addysg o'r fath mewn ysgol brif ffrwd. mae lleoliadau yn cynnig amgylchedd llai a chefnogol gyda chwricwlwm wedi'i deilwra i helpu dysgwyr i ailintegreiddio neu ennill sgiliau ar gyfer y dyfodol, yn aml fel rhan o Ddarpariaeth Amgen (DA).

Ysgol Arbennig - ysgol ar gyfer plant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol neu anabledd, na ellir diwallu eu hanghenion mewn ysgol brif ffrwd. Mae gan y disgyblion mewn ysgol arbennig ddatganiad AAA, neu Gynllun Datblygu Unigol (CDU).

Canolfan Adnoddau Arbennigol (CAA) - Dosbarth bach mewn ysgol brif ffrwd ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol. Mae gan bob disgybl sy'n mynychu CAA ddatganiad AAA neu Gynllun Datblygu Unigol (CDU) ac fe'u haddysgir gan athrawon arbenigol a chynorthwywyr cymorth dysgu, ac maent yn cael cyfleoedd i ddysgu, chwarae neu gymdeithasu â disgyblion prif ffrwd eraill.

Datganiad AAA - Dogfen sy'n disgrifio'n fanwl anghenion plant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol sylweddol gan nodi'r ddarpariaeth sy'n cael ei gwneud i'w cefnogi. Mae'r rhain bellach yn cael eu disodli gan Gynlluniau Datblygu Unigol (CDUau).

Hysbysiad Statudol - hysbysiad statudol yw'r cyhoeddiad swyddogol ar gynnig terfynol. Gwneir hyn dim ond os bydd Cabinet y Cyngor wedi penderfynu bwrw ymlaen â'r cynnig ar ôl ystyried yr holl ymatebion yn dilyn y broses ymgynghori. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol fel sydd wedi ei amlinellu yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion (2018).

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) - cynllun statudol y mae'n rhaid i bob Cyngor yng Nghymru ei baratoi, gan ddatgan sut y bydd yn gwella cynllunio addysg Gymraeg a gwella safonau mewn addysg Gymraeg, gyda thargedau wedi'u gosod a'u cytuno gan Weinidogion Cymru.

Pam rydyn ni'n cynnig y newidiadau hyn?

Cryfach Tecach Gwyrddach

Mae polisi 'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' y Cyngor yn blaenoriaethu addysg fel yr allwedd i leihau tlodi a sbarduno ffyniant hirdymor, gan ymrwmo i wneud pob ysgol yng Nghaerdydd yn ysgol dda drwy fuddsoddiad, gwell cyrhaeddiad, a chefnogaeth i blant agored i niwed o'r blynyddoedd cynnar i addysg uwch.

Mae modd gweld Cryfach, Tecach, Gwyrddach yn [Cryfach Tecach Gwyrddach](#)

Caerdydd 2030

Nod Caerdydd 2030 yw sefydlu 'Hawl Dysgu', lle mae pob plentyn a pherson ifanc yn gallu:

- Cael mynediad at lwybrau priodol i addysg a chyfleoedd dysgu
- Ffynnu a chyflawni eu potensial
- Gwireddu eu breuddwydion a'u huchelgeisiau unigol

Un prif ffocws yw gwella deilliannau dysgwyr mwyaf agored i niwed Caerdydd, lawer ohonynt yn wynebu rhwystrau i ymgysylltu ag addysgu a dysgu

Mae mynd i'r afael ag anghydraddoldeb yn allweddol.

Mae gweledigaeth Caerdydd 2030 ar gael i'w gweld yn caerdydd.gov.uk/caerdydd2030

Strategaeth Cynhwysiant

Mae'r Strategaeth Cynhwysiant yn cyd-fynd â gwerthoedd Caerdydd 2030 ac yn amlinellu camau gweithredu ar gyfer y Cyngor a'i bartneriaid o dan bum maes allweddol:

- Dyfnhau ac ymgorffori ymarfer cynhwysol
- Cryfhau ymgysylltiad dysgwyr
- Darparu'r ddarpariaeth gywir a'r cymorth gorau
- Diwallu anghenion pob dysgwr
- Cefnogi a chryfhau'r gweithlu

Er mwyn diwallu anghenion pob dysgwr, mae Caerdydd am gael system addysg lle gall y mwyafrif helaeth o ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ffynnu a diwallu eu hanghenion yn eu hysgol brif ffrwd leol.

Pan fo darpariaeth arbenigol er budd gorau dysgwyr, yr uchelgais yw y dylai dysgwyr gael eu lleoli mewn ysgol a gynhelir yng Nghaerdydd. Byddai hyn yn lleihau'r gwariant ar ddarpariaeth annibynnol fwy costus a all hefyd 'ddadleoli' dysgwyr o'u cymuned ehangach.

Mae Strategaeth Cynhwysiant Caerdydd ar gael i'w gweld yn [Strategaeth Cynhwysiant Addysg](#)

Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024 – 2033

Mae Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024–2033 wedi'i chynllunio i gryfhau system addysg Caerdydd yn unol â blaenoriaethau'r ddinas a amlinellir yn Cryfach, Tecach, Gwyrddach.

Mae'r strategaeth yn darparu gweledigaeth hirdymor ar gyfer trefnu addysg sy'n cyd-fynd â blaenoriaethau cenedlaethol ac ymrwymiad Caerdydd i addysg deg, uchelgeisiol a chynaliadwy.

Mae Strategaeth Buddsoddi Addysg Caerdydd 2024 – 2033 ar gael i'w gweld yn [Strategaeth Buddsoddi Addysg 2024 i 2033](#)

Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy 2024-2033 Caerdydd

Mae'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn fuddsoddiad strategol hirdymor yn yr ystâd addysgol ledled Cymru.

Mae'n enghraifft o gydweithredu unigryw rhwng Llywodraeth Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC), Cynghorau, colegau ac awdurdodau esgobaethol.

Mae'r Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy 2024-2033 yn nodi'r angen am fuddsoddiadau strategol sy'n cyd-fynd â nodau lleol a chenedlaethol i wella deilliannau addysgol.

Yr egwyddorion buddsoddi o fewn Rhaglen Dreigl Cymunedau Dysgu Cynaliadwy Caerdydd 2024-2033 yw:

- (i) Cyd-fynd ag agendâu polisiâu addysg lleol a chenedlaethol i wella deilliannau addysg
- (ii) Targedu buddsoddiad drwy gynnal a chadw neu godi adeiladau newydd i wella cyflwr yr ystâd.
- (iii) Sicrhau lefelau gwared cynaliadwy.
- (iv) Darparu lefel briodol o ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).
- (v) Bodloni gofynion deddfwriaethol.
- (vi) Manteisio i'r eithaf ar strategaethau "buddsoddi i arbed" er mwyn lleihau'r ddibyniaeth ar fenthyca.
- (vii) Dilyn proses arfarnu opsiynau drylwyr i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau.

Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA) Caerdydd

Yn 2017, fe gyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Cymraeg 2050: Miliwn o Siaradwyr Cymraeg'. Dyma strategaeth Gweinidogion Cymru ar gyfer hybu a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg. Mae'n nodi'r ymagwedd hirdymor o gyrraedd targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Rhaid i awdurdodau lleol gyhoeddi Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA), yn nodi targed deng mlynedd i gynyddu nifer y dysgwyr Blwyddyn 1 sy'n cael eu haddysgu drwy'r Gymraeg. Rhaid i bob awdurdod lleol bennu ei darged yn unol â'r ystod a roddir gan Lywodraeth Cymru er mwyn cyfrannu at y targed cenedlaethol cyffredinol.

Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Caerdydd yn cynnwys targedau i:

- Cynyddu niferoedd y plant 3 a 5 oed sy'n derbyn eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Cynyddu nifer y dysgwyr sy'n parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth iddynt symud o un cam addysg i'r nesaf
- Cynyddu nifer y dysgwyr sy'n dilyn cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg

- Cynyddu'r cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwahanol gyd-destunau yn yr ysgol
- Cynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg i ddysgwyr gydag Anghenion Dysgu Ychwanegu
- Ehangu'r gweithlu addysgu Gymraeg

Mae Deilliant 6 y CSCA yn nodi bwriad y Cyngor i gynyddu'r ddarpariaeth addysg Gymraeg ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn unol â'r dyletswyddau a osodir gan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.

Mae Cynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg Caerdydd ar gael i'w weld yn [Cynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg Caerdydd.pdf](#)

Yr Ymagwedd at Gefnogi Anghenion Dysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Mae ymagwedd effeithiol a chynhwysol o gefnogi anghenion dysgu ychwanegol yng Nghaerdydd yn cynnwys yr egwyddorion canlynol:

- Ysgolion a lleoliadau sy'n cyflwyno cwricwlwm arloesol gyda dulliau ysgol-gyfan effeithiol o ran addysgu a dysgu, iechyd a lles emosiynol.
- Gwasanaethau arbenigol rhagorol i wella gallu ysgolion a lleoliadau eraill i gynnwys plant a phobl ifanc ag ystod o anghenion dysgu ychwanegol.
- Trefniadau effeithiol ar gyfer nodi'n gynnar ac ymyrraeth sy'n seiliedig ar ymchwil i atal anghenion dysgu ychwanegol rhag dwysáu lle bynnag y bo modd.
- Lefelau uchel o hygyrchedd ym mhob adeilad ysgol, gyda digon o ofod hyblyg ym mhob ysgol sy'n briodol i oedran a'r cyfnod dysgu.
- Partneriaethau cryf i sicrhau ymateb holistig, cydweithredol i anghenion dysgu ychwanegol plentyn neu berson ifanc (gan gynnwys iechyd, gwasanaethau plant ac oedolion, darparwyr blynyddoedd cynnar ac Addysg Bellach).
- Cynllunio pontio amlasiantaethol effeithiol ar bob cam, o'r blynyddoedd cynnar hyd at gyrchfannau cynradd, uwchradd, ôl-16 ac oedolion, i gefnogi mynediad yn ddi-oed.

Mae nifer y plant a'r bobl ifanc sydd angen lleoliad arbenigol o ganlyniad i'w hanableddau dysgu wedi bod yn cynyddu yng Nghaerdydd.

Mae'r cynigion a nodir yn y ddogfen ymgynghori hon yn ceisio gwella mynediad i addysg yn unol â'r egwyddorion cynhwysiant uchod.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Mae Canolfan Adnoddau Arbenigol (CAA) yn gyfleuster o fewn ysgol brif ffrwd sydd wedi'i gynllunio i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) tra'n caniatáu iddynt integreiddio â'u cyfoedion lle bo hynny'n briodol ac yn addas.

Mae'r gyllideb a'r cyfrifoldeb dros reoli'r canolfannau yn cael ei ddirprwyo i gorff llywodraethu'r ysgol brif ffrwd, ond mae'r awdurdod lleol yn rheoli'r ceisiadau derbyn. Mae gwasanaethau arbenigol awdurdodau lleol yn cydlynu ystod o hyfforddiant a dysgu proffesiynol ar gyfer staff canolfannau adnoddau a chefnogi cyrff llywodraethu yn y broses o benodi a datblygu staff addysgu a chymorth arbenigol.

Mae nodweddion allweddol Canolfan Adnoddau Arbenigol yng Nghaerdydd, yn ogystal â'r ddarpariaeth mewn ystafelloedd dosbarth prif ffrwd, yn cynnwys:

- **Gofod Pwrpasol:** Mae gan y ganolfan adnoddau ei hystafelloedd dosbarth a'i chyfleusterau ei hun yn yr ysgol prif ffrwd, gan ddarparu amgylchedd diogel a chefnogol i ddysgwyr ag ADY
- **Staff cymwys, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ganolfan wedi'i staffio gan athrawon a chynorthwyrwyr addysgu sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anableddau ac anawsterau dysgu amrywiol
- **Gwasanaethau Therapiwtig:** Gall y ganolfan adnoddau fanteisio ar wasanaethau fel Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Therapi Iaith a Lleferydd a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr
- **Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr:** Mae maint dosbarthiadau llai a mwy o staffio yn caniatáu i ddysgwyr dderbyn cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys amrywiaeth o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan.
- **Cynhwysiant mewn dysgu prif ffrwd:** Mae'r seiliau awtistiaeth a'r seiliau nam clyw yn canolbwyntio ar ddysgwyr ag anghenion dysgu prif ffrwd. Mae cymarebau staff i ddysgwyr yn parhau i fod yn uchel, ond mae'r ffocws ar gefnogi cymaint o fynediad â phosibl i ddysgu prif ffrwd

Mae manylion y ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol i'w gweld yn Atodiad 1

Ysgolion Arbennig

Mae ysgolion arbennig yn darparu addysg a chymorth wedi'i deilwra i helpu dysgwyr ag ystod o anawsterau dysgu neu anableddau i gyflawni eu potensial llawn.

Mae nodweddion allweddol ysgol neu ganolfan arbennig yng Nghaerdydd, yn ogystal â nodweddion ysgol brif ffrwd, yn cynnwys:

- **Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol:** Mae ysgolion arbennig yn creu cynlluniau dysgu wedi'u teilwra ar gyfer pob dysgwr, gan fynd i'r afael â'u hanghenion unigryw a'u nodau.
- **Staff cymwys, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ysgolion hyn yn cyflogi athrawon, therapyddion a staff cymorth sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anableddau amrywiol
- **Cwricwlwm Addasol:** Mae'r cwricwlwm wedi'i addasu i ddarparu ar gyfer gwahanol arddulliau a galluoedd dysgu, gan sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad at y Cwricwlwm i Gymru
- **Technoleg Gynorthwyol:** Mae ysgolion arbennig yn defnyddio technoleg ac offer i gynorthwyo dysgu, megis dyfeisiau cyfathrebu, meddalwedd addasol, ac offer arbenigol
- **Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr:** Mae maint dosbarthiadau llai a mwy o staffio yn caniatáu mwy o waith unigol, pâr a grŵp bach wedi'i deilwra i gefnogi anghenion penodol pob dysgwr
- **Gwasanaethau Therapiwtig:** Mae gan yr ysgolion arbennig fynediad at wasanaethau fel Seicoleg Addysgol, Therapi Iaith a Lleferydd a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr.

Mae manylion darpariaeth ysgolion arbennig ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol i'w gweld yn Atodiad 1

Digonolrwydd yn y Sector Arbennig

Mae Cyngor Caerdydd wedi ymrwymo i egwyddorion cynhwysiant.

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn mynychu ysgol brif ffrwd leol, ac yn elwa ar Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) effeithiol.

Nid oes angen i'r dysgwyr hyn fynychu ysgol arbennig na Chanolfan Adnoddau Arbenigol.

Fodd bynnag, cydnabyddir, er mwyn ffynnu a chyflawni eu potensial, fod angen i blant a phobl ifanc sydd â'r anghenion dysgu ychwanegol mwyaf cymhleth gael mynediad i amgylcheddau arbenigol ac arbenigedd ysgolion arbennig neu Ganolfan Adnoddau Arbenigol.

Mae nifer y disgyblion ag anghenion difrifol a chymhleth sydd angen lle mewn ysgol arbennig neu Ganolfan Adnoddau Arbenigol wedi parhau i dyfu.

Mae hyn oherwydd:

- Cyfraddau goroesi gwell ar gyfer plant sy'n cael eu geni ag anableddau sylweddol, gan arwain at nifer uwch o ddisgyblion ag anableddau difrifol a chymhleth.
- Mwy o gymhlethdod o ran anghenion, sydd wedi golygu bod y galw am ddarpariaeth arbenigol wedi parhau i dyfu. Mae'r ystod o arbenigedd, cymorth arbenigol a chyfleusterau sydd eu hangen mewn ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol hefyd wedi cynyddu.
- Mwy o achosion a mwy o gofnodi mewn perthynas ag anghenion penodol fel awtistiaeth, Anhwylder Diffyg Canolbwytio a Gorfywiogrwydd (ADCG), anableddau corfforol a namau ar y synhwyrau.
- Mwy o blant a phobl ifanc ag anghenion iechyd a lles emosiynol. Roedd hyn yn duedd cyn COVID 19 ond mae wedi'i waethygu gan gau ysgolion a mesurau eraill i reoli'r pandemig.

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Darpariaeth bresennol

Ar hyn o bryd mae Caerdydd yn cynnal dwy ysgol arbennig a saith Canolfan Adnoddau Arbenigol, ac un Dosbarth Lles dros dro a gynhelir gan ysgolion cynradd ar gyfer dysgwyr ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol.

Mae Tabl 3 yn nodi'r ddarpariaeth anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd.

Tabl 3: Darpariaeth Iechyd a Lles Emosiynol yng Nghaerdydd 2025/26		
Sefydliad	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Arbennig The Court	4-11	42*
CAA Ysgol Gynradd Baden Powell	4-11	8
CAA Ysgol Gynradd y Tyllgoed	4-11	8
CAA Ysgol Gynradd Herbert Thompson	4-11	16**
CAA Ysgol Gynradd Lakeside	4-11	16
CAA Ysgol Gynradd Springwood	4-11	8
Dosbarth Lles Ysgol Gymraeg Pwll Coch	4-11	8
Ysgol Arbennig Greenhill	11-19	64
CAA Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd	11-19	20
CAA Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr	11-19	20

*Bydd nifer y lleoedd dynodedig yn The Court (Ysgol Cynefin) yn cynyddu i 72 o leoedd, ar ôl yr ehangu a'u hadleoli i adeiladau a safleoedd newydd yn y Tyllgoed a Llanrhymini.

** Bydd gan Ysgol Gynradd Herbert Thompson 16 o leoedd CAA, ar ôl cwblhau'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol arfaethedig.

Er bod nifer o leoliadau arbenigol ledled Caerdydd ar hyn o bryd, nid oes digon o leoedd ar gael. Mae nifer y plant a fyddai'n elwa o le wedi cynyddu dros y blynyddoedd diwethaf ac amcanestynnir y bydd y niferoedd yn cynyddu ymhellach dros y blynyddoedd nesaf.

Gan nad oes digon o leodd ysgol arbennig na Chanolfannau Addysg Arbenigol yng Nghaerdydd, mae'r Cyngor hefyd wedi ariannu rhai lleoedd mewn ysgolion arbennig mewn ardaloedd cynghorau eraill neu mewn ysgolion annibynnol.

Cyfanswm y gwariant ar y lleoedd hyn i ddysgwyr o bob oed oedd £15.4m yn 2024/25. Ar hyn o bryd, mae'r gyllideb ar gyfer 2025/26 ar gyfer y mathau hyn o leoedd wedi'i phennu ar £16.9m.

Byddai ehangu darpariaeth a gynhelir gan y Cyngor yn fwy cost-effeithiol na dibyniaeth barhaus ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.

Dosbarthiad daearyddol darpariaeth arbenigol

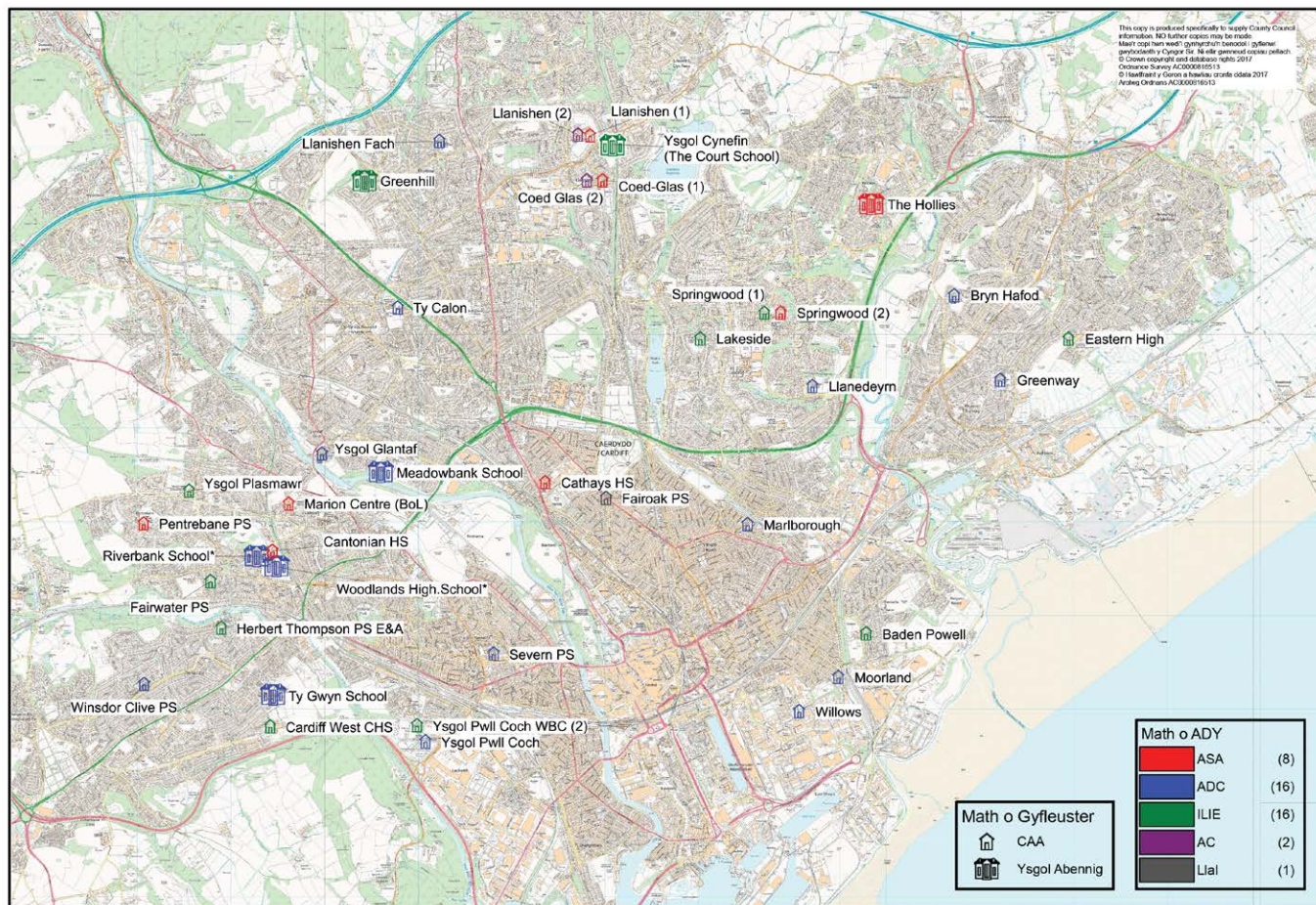
Mewn rhai ardaloedd yng Nghaerdydd nid oes digon o leoedd arbenigol i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Gall hyn beri anfantais i ddysgwyr sy'n byw yn yr ardaloedd hynny.

Mae rhai teuluoedd yn anghyfarwydd â'r ardaloedd lle mae darpariaeth wedi'i lleoli neu efallai na fyddant yn gallu teithio'n hawdd i'r ardaloedd hynny.

Er bod trafndiaeth am ddim o'r cartref i'r ysgol ar gael i blant o'r fath, mae anfon plentyn ifanc i'r ysgol mewn ardal anghyfarwydd yn benderfyniad anodd i rieni/gofalwyr.

Byddai dosbarthiad gwell o leoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol ledled y ddinas yn gwella mynediad i ddisgyblion. Byddai'n lleihau amseroedd teithio i lawer o ddisgyblion, yn ogystal â chynyddu nifer y lleoedd sydd ar gael.

Darpariaeth ADY Arbenigol Caerdydd 2025/26

Galw am leoedd

Ym mis Ebrill 2025, cynhaliodd y Cyngor ddadansoddiad o ddysgwyr sydd â Chynlluniau Datblygu Unigol (CDUau) y mae angen iddynt gael eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol.

Roedd hyn yn cynnwys dysgwr sy'n byw yng Nghaerdydd a Phlant sy'n Derbyn Gofal y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb corfforaethol drostynt sydd efallai yn byw y tu allan i ardal y Cyngor ac yn mynychu lleoliadau a gynhelir neu rai annibynnol.

Roedd y dadansoddiad yn cynnwys:

- dysgwyr sydd â Chynlluniau Datblygu Unigol a oedd wedi eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol a gynhelir, darpariaeth y tu allan i'r sir neu annibynnol
- dysgwyr o oed ysgol statudol lle nad oes lleoliad arbenigol wedi dechrau ar eu cyfer eto
- dysgwyr sydd wedi'u cofrestru fel Addysg Heblaw yn yr Ysgol (AHY), ond sydd heb eu lleoli mewn darpariaeth arbenigol
- Addysg Ddewisol yn y Cartref

Cyflwynwyd arolwg i ysgolion ym mis Mai a mis Mehefin 2025 i nodi dysgwyr yn ôl grŵp oedran a allai fod angen lleoliadau arbenigol arnynt o fewn y flwyddyn ysgol nesaf, a'u prif angen dysgu ychwanegol. Roedd hyn yn ategu'r data ar ddysgwyr yr oedd asesiad ffurfiol eisoes wedi'i wneud ar eu cyfer.

Gellir plotio cymhariaeth flynyddol o'r data uchod â chyfanswm poblogaeth y disgyblion i nodi tueddiadau, ac i lywio'r 'galw am leoedd' a ragwelir yn y blynyddoedd i ddod. Fodd bynnag, mae'r trosi diweddar o'r categori Anghenion Addysgol Arbennig i Anghenion Dysgu Ychwanegol yn golygu nad oes data digon cyson i blotio tueddiadau ar hyn o bryd.

Fodd bynnag, gellir plotio sefyllfaoedd wedi'u modelu yn erbyn y boblogaeth ddisgyblion a ragwelir i nodi effaith gymharol twf pellach.

Gan ddefnyddio data cofrestru meddygon teulu'r GIG, mae data poblogaeth y cyfnod cynradd (4 i 11 oed) wedi'i foddelu hyd at 2027/28. Y tu hwnt i hyn, mae modelu yn cynnwys estyniad o gyfraddau genedigaethau diweddar.

Cyflwynir dadansoddiad cryno yn ôl cyfnod oedran yn hytrach na grŵp blwyddyn i gyfrif am feintiau carfan bach, lleoliadau mewn camau dysgu, a'r duedd i amrywio mwy mewn carfanau llai.

Galw am leoedd mewn darpariaeth arbenigol oedran cynradd

Mae Tabl 5 yn nodi capasiti ffurfiol darpariaeth ysgolion arbennig ar gyfer dysgwyr oedran cynradd sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol yn y dyfodol.

Mae gan ddysgwyr mewn darpariaeth o'r fath un neu fwy o anghenion yn y meysydd canlynol:

- Cael anawsterau wrth ffurfio perthnasoedd
- Angen cymorth i reoleiddio eu hemosiynau
- Angen cymorth gyda rhyngweithio â chyfoedion
- Cael anawsterau sylweddol gyda threfniadau a disgwyliadau ysgol
- Dangos ymddygiadau sy'n effeithio'n negyddol ar eu cynnydd a/neu eraill

Tabl 4: Darpariaeth ysgol arbennig ar gyfer dysgwyr cynradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
Ysgol Arbennig The Court	42	42	0	0	0	0	0	0
The Court / Ysgol Cynefin, Y Tyllgoed			36	36	36	36	36	36
The Court / Ysgol Cynefin, Llanrhymni			36	36	36	36	36	36
Cyfanswm y Capasiti Dynodedig	42	42	72	72	72	72	72	72
Trefniadau Dros Dro	0	0	0	0	0	0	0	0
Capasiti Gweithredol	42	42	72	72	72	72	72	72
NAG / Galw amcanestynol	103	105	108	110	111	113	115	117
Gwarged / diffyg	-61	-63	-36	-38	-39	-41	-43	-45

Mae Tabl 5 yn nodi capasiti ffurfiol y ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr cynradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol.

	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
CAA Ysgol Gynradd Baden Powell	8	8	8	8	8	8	8	8
CAA Ysgol Gynradd y Tyllgoed	8	8	8	8	8	8	8	8
CAA Ysgol Gynradd Herbert Thompson	0	0	16	16	16	16	16	16
CAA Ysgol Gynradd Lakeside	16	16	16	16	16	16	16	16
CAA Ysgol Gynradd Springwood	8	8	8	8	8	8	8	8
Cyfanswm Capasiti Dynodedig	40	40	56	56	56	56	56	56
Dosbarth Lles Ysgol Gymraeg Pwll Coch	8	0	0	0	0	0	0	0
Trefniadau Dros Dro eraill	-4	0	0	0	0	0	0	0
Capasiti Gweithredol	44	40	56	56	56	56	56	56
NAG / Galw amcanestynol	103	105	108	110	111	113	115	117
Gwarged / diffyg	-59	-65	-52	-54	-55	-57	-59	-61

Galw am leodd mewn darpariaeth arbenigol uwchradd

Mae Tabl 6 yn nodi capasiti ffurfiol darpariaeth ysgolion arbennig ar gyfer dysgwyr uwchradd/ôl-16 sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol.

Tabl 6: Darpariaeth ysgol arbennig ar gyfer dysgwyr uwchradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Tabl 6: Darpariaeth ysgol arbennig ar gyfer dysgwyr uwchradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol								
	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
Ysgol Arbennig Greenhill	64	64	64	64	64	64	64	64
Cyfanswm Capasiti Dynodedig	64	64	64	64	64	64	64	64
Trefniadau dros dro eraill gan gynnwys UCD	174	194	194	160	160	160	160	160
Capasiti Gweithredol	238	258	224	224	224	224	224	224
NAG / Galw amcanestynol	310	317	324	330	335	341	346	352
Gwarged / diffyg	-72	-59	-66	-106	-111	-117	-122	-128
Surplus / deficit	-61	-63	-36	-38	-39	-41	-43	-45

Mae tabl 7 yn nodi capasiti ffurfiol y ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr uwchradd/ ôl-16 ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sydd ar gael yng Nghaerdydd ar hyn o bryd a'r galw amcanestynol.

Tabl 7: Darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr uwchradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Tabl 7: Darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol i ddysgwyr uwchradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol								
	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31	2031/32
CAA Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd	20	20	20	20	20	20	20	20
CAA Ysgol Uwchradd y Dwyrain	0	0	0	20	20	20	20	20
CAA Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr	20	20	20	20	20	20	20	20
Cyfanswm Capasiti Dynodedig	40	40	40	60	60	60	60	60
Trefniadau Dros Dro eraill	0	0	0	-20	-20	-20	-20	20
Capasiti Gweithredol	40	40	40	40	40	40	40	40
NAG / Y galw amcanestynol	69	71	73	74	75	76	77	79
Gwarged / diffyg	-29	-31	-33	-34	-35	-36	-37	-39

Cynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddatblygu a chynyddu'r ddarpariaeth ymhellach ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol mewn darpariaeth arbenigol lle mae lleoliadau parhaol yn briodol.

Mae datblygu cynigion wedi'i flaenoriaethu i sicrhau bod cydbwysedd priodol yn nifer a math y lleoedd arbenigol ar gyfer dysgwyr Caerdydd.

Mae amrywiaeth o gynigion posib wedi'u nodi a byddant yn cael eu cyflwyno fesul cam i ganiatáu ar gyfer datblygu cynigion ymhellach, adolygu data poblogaeth a'r galw am leoedd anghenion dysgu ychwanegol yn barhaus, y prosesau statudol angenrheidiol a gweithredu effeithiol.

Mae cam cychwynnol cynigion i fynd i'r afael â'r galw am leoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol wedi'u nodi yn y ddogfen ymgynghori hon.

Mae ymgynghori hefyd ar gam cychwynnol cynigion i fynd i'r afael â'r galw am leoedd Anghenion Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol ac Anghenion Dysgu Cymhleth gyda manylion ar gael yn Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)

Mae'r cynigion yn ceisio sicrhau cydbwysedd priodol rhwng cael gwared ar leoedd dros ben mewn adeiladau presennol ac ychwanegu at safleoedd ysgol ac adeiladau ledled y ddinas, wrth gynyddu nifer y lleoedd arbenigol sydd ar gael o fewn amserlen resymol.

Byddai'r set hon o gynigion yn darparu 88 o leoedd arbenigol Anghenion Iechyd Emosiynol a Lles parhaol ychwanegol, gan gynnwys 24 ar gyfer dysgwyr oedran cynradd a 64 ar gyfer dysgwyr oedran uwchradd ac ôl-16.

Mae'r ystod o gynigion yn canolbwyntio ar gefnogi disgyblion mewn ysgolion prif ffrwd, lle bo hynny'n briodol, ac ar dwf cynaliadwy darpariaeth arbenigol sefydledig a llwyddiannus.

Byddai hyn yn lleihau dibyniaeth y Cyngor ar lefydd y tu allan i'r sir a rhai annibynnol yn y blynyddoedd i ddod.

Byddai'r cynnydd cyffredinol yn y ddarpariaeth, i gyd-fynd yn agosach â'r angen a ragwelir am leoedd, yn galluogi nifer fwy o ddysgwyr i gael eu lleoli mewn darpariaeth sydd o fewn neu'n agosach at eu cymuned leol ac yn lleihau amseroedd teithio.

Bydd cynigion pellach i ehangu'r ddarpariaeth ar gyfer dysgwyr oed cynradd ac uwchradd, sy'n canolbwyntio ar ddefnyddio safleoedd ac adeiladau ysgolion presennol, yn cael eu cyflwyno yn ddiweddarach yn 2026, a byddan nhw'n ffurfio rhan o ymgynghoriad ar wahan.

Ysgol Gynradd Baden Powell

Cynnig am leoedd Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau ychanegol yn Ysgol Gynradd Baden Powell

Mae Ysgol Gynradd Baden Powell yn ysgol gynradd gymunedol Saesneg ar gyfer disgyblion 3 – 11 oed. Mae'r ysgol yn Heol Muirton, Tremorfa, Caerdydd, CF24 2SJ.

Mae'r ysgol yn cynnal Canolfan Adnoddau Arbenigol 8 lle ar gyfer dysgwyr oed cynradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol.

Er mwyn ateb y galw cynyddol am leoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, cynigir:

- Cynyddu nifer dynodedig y lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd Baden Powell o 8 i 16 o fis Ionawr 2027.

Byddai lleoliadau'n canolbwyntio ar ymyrraeth gynnar ac ailintegreiddio, gyda lle i gyfnod y lleoliad amrywio yn dibynnu ar anghenion a chynnydd plant unigol.

Cynigir y byddai'r disgyblion ychwanegol yn cael eu lletya yn yr adeiladau ysgol presennol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 8 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Gynradd Baden Powell.

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoedddeg Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gynradd Baden Powell	403	60	48	Ysgol gynradd gymunedol cyfrwng Saesneg
Lleoedd ILIE Canolfan Adnoddau Baden Powell	8	Dd/B	Dd/B	

Capasiti presennol Ysgol Gynradd Baden Powell yw 403 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 257 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgoll

Mae Tabl 9 isod yn nodi manylion y niferoedd diweddar ar y gofrestr ac amcanestyniadau ar gyfer Ysgol Gynradd Baden Powell.

Tabl 9: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gynradd Baden Powell										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Gynradd Baden Powell lleoedd prif ffrwd	330	307	288	280	257	240	218	208	191	190

* Galw am leoedd disgyblion yn y dyfodol ar sail amcanestyniadau poblogaeth a/neu ddata tuedd ADY wedi'i gapio i gapasiti'r ysgol

Cyflwr ac Addasrwydd yr Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 10: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Yn fwyaf diweddar, cafodd Ysgol Gynradd Baden Powell sgôr o C- am gyflwr a B am addasrwydd.

Byddai'r safle, a'r seilwaith lleol oddi ar y safle, yn gallu cefnogi ehangu'r ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r disgyblion ychwanegol yn cael eu lletya yn yr adeiladau presennol.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd ynghlwm â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried y ffordd orau o ddefnyddio'r adeiladau sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau. Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir ei haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi lleoliadau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol yn cael ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Canolfan Adnoddau Arbenigol fwy ei maint angen dwy ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd meithringar, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gynradd Baden Powell i gytuno a bwrw ymlaen â'r gwaith o ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod ystafelloedd dosbarth sbâr.

Byddai digon o le yn dal i gael ei gadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd yn ymwneud ag ansawdd a safonau yn Ysgol Gynradd Baden Powell.

Mae Ysgol Gynradd Baden Powell yn defnyddio cylch strwythuredig o fonitro, gwerthuso ac adolygu i gefnogi hunanwerthuso. Rhennir rolau arweinyddiaeth, gan gynnwys yr holl arweinwyr mewn gwella a hunanwerthuso'r ysgol. Mae staff yn cyfrannu at ddatblygu a monitro'r Cynllun Gwella Ysgol, gan hyrwyddo cyfrifoldeb a rennir a dealltwriaeth glir o flaenoriaethau. Mae dull systematig a chynhwysol yr ysgol yn sicrhau cynnydd parhaus.

Mae gan yr ysgol gyfeiriad clir gyda blaenoriaethau penodol, wedi'u cefnogi gan gylch monitro, gwerthuso ac adolygu (MGA) effeithiol sy'n gyrru gwelliant parhaus. Mae cysondeb mewn ymarfer yn yr ystafell ddosbarth yn tyfu wrth i staff alinio fwyfwy â gweledigaeth yr ysgol ar gyfer addysgu o safon. Mae arsylwadau gwersi yn dangos gwell addysgeg ac ymgysylltiad disgyblion, gyda safonau yn codi ar draws pynciau. Mae'r ysgol yn gwella dilyniant dysgu, felly mae disgyblion yn meithrin gwybodaeth a sgiliau yn systematig. Mae cefnogaeth i ddysgwyr cymhleth yn gryf, ac mae'r cynnydd yn cyd-fynd â gwaelodlinau unigol er gwaethaf rhai cyfyngiadau.

Mae'r ysgol yn wynebu lefel uchel o ddisgyblion ag anghenion emosiynol a chymdeithasol, a all effeithio ar lesiant cyffredinol ar adegau. Er gwaethaf yr heriau hyn, mae staff yn gweithio'n agos fel tîm i ddarparu cefnogaeth gref i'w gilydd ac i ddisgyblion, gan greu amgylchedd gofalgar a chynhwysol.

Mae partneriaethau cryf gyda gwasanaethau'r Cyngor ac asiantaethau allanol yn sicrhau y gall teuluoedd a myfyrwyr agored i niwed gael budd o ymyriadau wedi'u targedu. Mae diogelu yn gryfder allweddol, gyda phrosesau sefydledig wedi'u cymhwyso'n gyson. Mae'r ysgol yn dangos gwytnwch ac ymroddiad trwy waith tîm effeithiol a chydweithrediad allanol.

Mae'r uwch dîm arweinyddiaeth yn dangos gweledigaeth glir, wedi'i halinio'n dda a chyfathrebu cryf. Mae arweinyddiaeth wedi ei dosbarthu wedi'i sefydlu, gydag arweinwyr dysgu yn cyfrannu'n hyderus at welliant. Mae disgyblion yn cael eu hannog tuag at annibyniaeth ac arweinyddiaeth, tra bod llywodraethwyr yn darparu her gefnogol i gyfeiriad strategol.

Yn ôl arolwg mwyaf diweddar Estyn ym mis Gorffennaf 2017, barnwyd bod safonau, llesiant ac agweddau'r ysgol at ddysgu, addysgu a phrofiadau dysgu, gofal, cymorth ac arweiniad yn dda. Roedd yn barnu bod addysgu ac arweinyddiaeth a rheolaeth yr ysgol yn ddigonol.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn gwneud cynnydd da o ran cyflawni eu targedau.
- Mae cymorth i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn effeithiol, gydag adnabod yn gynnar ac ymyrraeth wedi'i dargedu. Mae cynlluniau addysg unigol yn cael eu diweddarau'n rheolaidd ar sail mewn bwr disgyblion a rhieni, gan sicrhau bod y rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwneud cynnydd addas.

Barnodd adolygiad gan Estyn ym mis Ebrill 2019 bod yr ysgol wedi gwneud cynnydd digonol wrth fynd i'r afael â'r argymhellion o arolwg mis Mai 2018. Cafodd yr ysgol ei thynnu oddi ar y rhestr o ysgolion oedd angen adolygiad Estyn. Nid chafwyd unrhyw weithgareddau monitro pellach ynghlwm â'r arolygiad.

[Ysgol Gynradd Baden Powell - Estyn \(CYM\)](#)

[Ysgol Gynradd Baden Powell - Estyn \(SAES\)](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar yr ysgol.

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg yn yr ysgol o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Mae'r lleoliadau'n darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llfaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgol.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch i'w gilydd.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i ysgolion arbennig ac i Ganolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr mewn Canolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w rhoi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal gofal, cymorth ac arweiniad

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth dros Ganolfannau Adnoddau Arbenigol yn cael ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reoli ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i Gyrrff Llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai'r cynnig i sefydlu canolfan adnoddau arbenigol yn Ysgol Gynradd Baden Powell yn gofyn bod y corff llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol arfaethedig fel a ganlyn:

- 8 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, 0.5 CAGU, dau Gynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y Corff Llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau'r ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyrannu amser Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Bydd Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Gwasanaethau Pobl AD yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 7.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

A photograph of a classroom scene, overlaid with a semi-transparent orange filter. In the foreground, a young girl with long, wavy blonde hair sits at a table, looking intently at a tablet device. To her right, a woman with dark curly hair, likely a teacher, stands and smiles as she interacts with the student. Another student's hands are visible on the table, also using a tablet. The background shows other students seated at desks in a classroom setting.

Ysgol Gynradd y Tyllgoed

Cynnig ar gyfer lleoedd Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau ychwanegol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed

Mae Ysgol Gynradd y Tyllgoed yn ysgol gynradd gymunedol Saesneg ar gyfer disgyblion 4 – 11 oed. Mae'r ysgol wedi ei lleoli ar Wellwright Road, Y Tyllgoed, Caerdydd, CF5 3ED.

Mae'r ysgol yn cynnal Canolfan Adnoddau Arbenigol ag 8 lle i ddysgwyr oed cynradd ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol.

Mae'r ysgol wedi'i chydleoli o fewn adeilad newydd Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court), a fydd yn agor i staff a disgyblion yng ngwanwyn 2026. Bydd cydleoli Ysgol Gynradd y Tyllgoed ac Ysgol Cynefin, sy'n darparu ar gyfer dysgwyr oedran cynradd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, yn caniatáu i staff rannu arfer gorau, cryfhau'r berthynas rhwng darpariaeth ysgol brif ffrwd ac arbennig, a bydd yn gwella cyfleoedd dysgu proffesiynol a gweithio amlasiantaethol.

Er mwyn ateb y galw cynyddol am leoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, cynigir:

- Cynyddu nifer y lleoedd Iechyd a Lles Emosiynol dynodedig yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed o 8 i 16 o fis Ionawr 2027.

Byddai lleoliadau'n canolbwyntio ar ymyrraeth gynnar ac ailintegreiddio, gyda lle i gyfnod y lleoliad amrywio yn dibynnu ar anghenion a chynnydd plant unigol.

Cynigir y byddai'r disgyblion ychwanegol yn cael eu lletya yn yr adeiladau ysgol presennol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 11 isod yn rhoi manylion y lleoedd prif ffrwd ac arbenigol sydd ar gael yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed.

Tabl 11: Lleoedd yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed

Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gynradd y Tyllgoed (lleoedd prif ffrwd)	256	40	-	Ysgol gynradd gymunedol
Ysgol Gynradd y Tyllgoed (lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol)	8	Dd/B	Dd/B	cyfrwng Saesneg

Capasiti presennol Ysgol Gynradd y Tyllgoed yw 256 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 154 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori yn ddiweddar ar ei Drefniadau Derbyn ar gyfer 2027/28. Mae'r trefniadau hyn yn cynnwys Nifer Derbyn Cyhoeddedig llai ar gyfer Ysgol Gynradd y Tyllgoed, o 30 o leoedd, sy'n adlewyrchu capasiti llai o 210 o leoedd. Mae'r capasiti hwn yn fwy na nifer y disgyblion sydd wedi'u cofrestru. Bydd y trefniadau hyn yn cael eu penderfynu gan Cabinet y Cyngor yng nghyfarfod ddydd Iau 19 Mawrth 2026.

Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgoll

Mae Tabl 12 isod yn nodi manylion niferoedd diweddar ar y gofrestr ac amcanestyniadau ar gyfer Ysgol Gynradd y Tyllgoed.

Tabl 12: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed - disgyblion oed cynradd										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Gynradd y Tyllgoed lleoedd prif ffrwd	209	198	175	156	154	134	129	123	113	115

* Galw am leoedd disgyblion yn y dyfodol ar sail amcanestyniadau poblogaeth a/neu ddata tuedd ADY wedi'i gapio i gapasiti'r ysgol

Cyflwr ac Addaswydd yr Adeiladau Ysgol

All schools in Cardiff are given a Condition rating from A (performing as intended / operating efficiently) to D (life expired / risk of imminent failure)

Schools in Cardiff are also given a Suitability rating from A (good – facilities suitable for teaching, learning & wellbeing) to D (bad – building seriously inhibit the staff's ability to deliver the curriculum).

Tabl 13 Sgorau cyflwr ac addaswydd

Sgôr	Cyflwr	Addaswydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Cafodd Ysgol Gynradd y Tyllgoed sgôr diweddar o C ar gyfer cyflwr a B ar gyfer addaswydd.

Byddai'r safle, a'r seilwaith lleol oddi ar y safle, yn gallu cefnogi ehangu'r ddarpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r disgyblion ychwanegol yn cael eu lletya yn yr adeiladau presennol.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd ynghlwm â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried y ffordd orau o ddefnyddio'r adeiladau sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau.

Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i nodi mannau priodol yn yr adeiladau presennol, gyda buddsoddiad priodol wedi ei ddarparu i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol fwy ei maint angen paratoi dwy ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd meithringar, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gynradd y Tyllgoed i gytuno a bwrw ymlaen â'r gwaith o ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod ystafelloedd dosbarth sydd dros ben.

Byddai digon o leoedd yn cael eu cadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd yn ymwneud ag ansawdd a safonau yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed.

Mae Ysgol Gynradd y Tyllgoed wedi dechrau gweithredu strategaethau hunanwerthuso a monitro newydd i yrru gwelliant parhaus. Mae'r arweinyddiaeth wedi sefydlu cyfeiriad clir ac wedi darparu fframweithiau i fonitro cynnydd, nodi cryfderau ac amlygu meysydd ar gyfer twf, gyda'r nod o wneud hunanwerthuso yn ganolog i ddiwylliant yr ysgol.

Dangosodd hunanwerthuso trylwyr anghysondeb yn ansawdd yr addysgu a'r dysgu. Rhaid i arweinwyr nawr wneud newidiadau strategol i'r cwricwlwm i gyflawni safonau mwy effeithiol a chyson ar draws yr ysgol.

Mae'r tîm arweinyddiaeth wedi cyflwyno systemau gofal, cymorth ac arweiniad cryf, gan sicrhau diogelu cadarn. Mae staff yn dangos ymrwymiad cryf i gynnal perthynas gadarnhaol â chymuned ehangach yr ysgol, gan weithio'n rhagweithiol i adeiladu ymddiriedaeth ac ymgysylltiad. Mae'r cryfderau hyn yn gosod sylfaen ddiogel ar gyfer llesiant disgyblion ac yn cyfrannu'n gadarnhaol at ethos cynhwysol yr ysgol.

Mae'r tîm arweinyddiaeth newydd, gan gynnwys y Pennaeth, yn cydweithio'n agos â staff i adeiladu diwylliant cadarnhaol a chydweithredol i'r ysgol. Mae'r bartneriaeth hon yn helpu i yrru gwelliant yn yr ysgol a chynnal ffocws ar gynnydd disgyblion a safonau uchel.

Yn ôl arolwg mwyaf diweddar Estyn ym mis Chwefror 2020, barnwyd bod safonau, llesiant ac agweddau'r ysgol at ddysgu, addysgu a phrofiadau dysgu, gofal, cymorth ac arweiniad ac arweinyddiaeth a rheolaeth yn dda.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a'r ddarpariaeth i ddisgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn nodwedd gref o'r ysgol.
- Mae'r ganolfan [llesiant] yn darparu gofal, cymorth ac arweiniad penodol a buddiol i'w disgyblion
- Trwy ystod o asesiadau addysgiadol a gwaith pontio, mae staff yn dod i adnabod anghenion unigol disgyblion yn gyflym iawn
- Mae pob rhiant yn derbyn negeseuon dyddiol gwerthfawr am gynnydd eu plentyn a meysydd perthnasol i'w gwella. Mae'r dull trefnus a gofalus hwn yn galluogi staff i fonitro unigolion yn agos iawn

[Ysgol Gynradd y Tyllgoed - Estyn \(CYM\)](#)

[Ysgol Gynradd y Tyllgoed - Estyn \(SAES\)](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd ehangu'r ddarpariaeth yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn cael effaith negyddol ar yr ysgol.

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg yn yr ysgol o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Mae'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ychwanegol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol o ran cynhwysiant ac o fudd i'r holl ddisgyblion yn yr ysgol.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol fwy ei maint Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w rhoi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal gofal, cymorth ac arweiniad.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol ag ymagwedd ysgol gyfan at reoli ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i Gyrrff Llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai cynigion i ehangu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gynradd y Tyllgoed yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran y gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd fel a ganlyn:

- 8 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, 0.5 CAGU, dau Gynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y Corff Llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau'r ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyrannu amser Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Bydd y Gwasanaethau Pobl AD yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 7.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

Ysgol Gymraeg Coed-Y-Gof

Cynnig i sefydlu llefydd Iechyd a Lles Emosiynol Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof

Mae Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof yn ysgol gynradd gymunedol Gymraeg i ddysgwyr 4 i 11 oed. Mae'r ysgol ar Rhodfa Beechley, Pentre-baen, Caerdydd, CF5 3SG.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori'n flaenorol ar gynnig i sefydlu darpariaeth feithrin cyfrwng Cymraeg yn yr ysgol. Yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr cytunodd Cabinet y Cyngor i ymestyn ystod oedran Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof o 4-11 oed i 3-11 oed drwy sefydlu uned feithrin fel rhan o'r ysgol o fis Medi 2026.

Er mwyn ateb y galw cynyddol am leoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd Cymraeg i ddysgwyr ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, cynigir:

- Sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol cyfrwng Cymraeg newydd ar gyfer dysgwyr ag anghenion Iechyd a Lles Emosiynol yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof o fis Ionawr 2027.

Byddai lleoliadau'n canolbwyntio ar ymyrraeth gynnar ac ailintegreiddio, gyda lle i gyfnod y lleoliad amrywio yn dibynnu ar anghenion a chynnydd plant unigol.

Cynigir y byddai'r ganolfan newydd yn cael ei lletya yn adeiladau presennol yr ysgol.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae tabl 14 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof.

Tabl 14: Lleoedd ar gael yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof				
Enw'r ysgol	Capasiti Cyhoeddedig Presennol (4-11 oed)	Lleoedd fesul grŵp blwyddyn (4-11 oed)	Lleoedd Meithrin	Cyfrwng iaith a Chategori'r Ysgol
Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof	389	60	24*	Ysgol gynradd gymunedol Gymraeg

*O fis Medi 2026

Capasiti presennol Ysgol Gynradd Coed-y-Gof yw 389 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 184 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leoedd prif ffrwd yn yr ysgoll

Mae Tabl 15 isod yn nodi manylion niferoedd diweddar ac a amcanestynnir ar y gofrestr yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof.

Tabl 15: Niferoedd diweddar a rhagamcanol ar y gofrestr yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof – disgyblion oed cynradd

Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof lleoedd prif ffrwd	278	268	248	212	184	175	155	143	124	111

* Galw am leoedd disgyblion yn y dyfodol ar sail amcanestyniadau poblogaeth a/neu ddata tuedd ADY wedi'i gapio i gapasiti'r ysgol

Cyflwr ac Addasrwydd yr Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 16: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Yn fwyaf diweddar, cafodd Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof sgôr o C+ am gyflwr a B am addasrwydd.

Byddai'r safle, a seilwaith lleol oddi ar y safle, yn gallu cefnogi datblygiad darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Adeilad Canolfan Adnoddau Arbenigol

Cynigir y byddai'r ganolfan yn cael ei lletya yn yr adeiladau presennol.

Mae'r mwyafrif o ysgolion ledled y ddinas wedi gweld eu niferoedd yn gostwng yn y blynyddoedd diwethaf sydd ynghlwm â'r gyfradd geni isel. Mae hyn yn caniatáu i'r Cyngor ac ysgolion weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i ystyried y ffordd orau o ddefnyddio'r adeiladau sydd ar gael i ddiwallu anghenion disgyblion orau. Mae'r Cyngor wedi datblygu manyleb ar gyfer canolfannau adnoddau y gellir eu haddasu ar gyfer gwahanol leoliadau. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i glustnodi manau priodol yn yr adeiladau presennol gyda buddsoddiad priodol i sicrhau bod y cyfleusterau'n addas at y diben.

Byddai'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol angen paratoi un ystafell ddosbarth i ddarparu amgylchedd meithringar, gan gynnwys ystafell i neilltuo er mwyn i blant hunanreoleiddio ynghyd â mynediad i ardal ddysgu ddiogel y tu allan a thoiledau.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda Chorff Llywodraethu Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof i gytuno a symud ymlaen â'r gwaith o ddatblygu cynllun adnewyddu sy'n ail-bwrpasu gofod dosbarth sbâr.

Byddai digon o leoedd yn dal i gael eu cadw yn yr ysgol ac mewn ysgolion cyfagos i ddarparu ar gyfer y galw lleol am leoedd prif ffrwd.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd yn ymwneud ag ansawdd a safonau yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof.

Mae gweithdrefnau hunanwerthuso'r ysgol yn drylwyr, yn cynnwys rhanddeiliaid ac yn dilyn amserlen benodol, gan ganiatáu i arweinwyr nodi cryfderau a meysydd i'w gwella. Mae cynnydd yn cael ei fesur yn erbyn blaenoriaethau. Bydd cynyddu cyfranogiad Llywodraethwr eleni yn cryfhau, cefnogi a herio ymhellach.

Mae'r ysgol yn cynnig cwricwlwm eang, gan ddarparu profiadau dysgu cyfoethog sy'n cefnogi lles a sgiliau disgyblion. Mae tystiolaeth o daith ddysgu ddiweddar yn dangos bod y rhan fwyaf o ddisgyblion hŷn yn trafod eu gwaith yn hyderus, ac mae llawer o ddisgyblion wedi dechrau datblygu sgiliau llythrennedd a rhifedd cadarn. Bydd gwaith y Bartneriaeth Dysgu Cydweithredol wrth gyflwyno 'Sesiwn Sglein' yn helpu i ddatblygu sgiliau Cymraeg llafar disgyblion. Mae llawer o ystafelloedd dosbarth yn darparu amgylcheddau cefnogol ar gyfer datblygu sgiliau, ond mae angen datblygu mwy o fannau llythrennedd a rhifedd cyfoethog. Mae'r rhan fwyaf o ddsbarthiadau yn defnyddio adnoddau a gweithgareddau wedi'u teilwra, fel carwsêls darllen a Waliau Geiriau, i atgyfnerthu dysgu. Mae rhaglenni pwrpasol fel 'Nessy' a 'Darllen Co' yn cael eu defnyddio'n annibynnol gan lawer o ddisgyblion, ac mae cwestiynau ymholiadau allweddol yn arwain dysgu. Mae gweithdrefnau asesu yn cyd-fynd yn dda â'r cwricwlwm ac yn cael eu hadolygu a'u gwella'n rheolaidd.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn arddangos agweddau cadarnhaol ac yn cymryd rhan yn dda mewn gweithgareddau, fel y dangoswyd gan daith gerdded ddysgu ddiweddar. Mae systemau monitro yn olrhain cynnydd pob disgybl, gan gynnwys disgyblion prydau ysgol am ddim a grwpiau agored i niwed, gan alluogi cefnogaeth gynnar gan y cydlynedd ADY.

Mae darpariaeth a chefnogaeth bwrpasol ac effeithiol iawn i ddisgyblion yn y dosbarthiadau anogaeth/lles. O ganlyniad, mae hyn yn galluogi'r rhan fwyaf o ddisgyblion i wneud cynnydd priodol o ran eu datblygiad cymdeithasol, ymddygiadol ac emosïynol yn ogystal â datblygu eu sgiliau yn briodol, yn unol â'u gallu a'u manau cychwyn.

Mae'r ysgol yn meithrin cysylltiadau cymunedol cryf, gan weithio gyda theuluoedd a gweithredu strategaethau fel gweithdai, cyfnewidfeydd gwisg ysgol, a banc bwyd i leihau'r bwlch tloidi.

Mae gwella presenoldeb, yn enwedig i ddisgyblion prydau ysgol am ddim, yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol eleni.

Mae'r Pennaeth yn arwain gyda gweledigaeth glir sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau disgyblion, gyda chefnogaeth uwch dîm arwain ymroddedig. Mae llywodraethwyr wedi adolygu'r strwythur arweinyddiaeth oherwydd trefniadau cymorth gydag Ysgol Gymraeg Nant Caerau. Mae'r trefniadau hyn ar waith tan ddiwedd y flwyddyn academaidd ond byddant yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Mae blaenoriaethau datblygu'r ysgol yn cyd-fynd â meysydd arolygu Estyn a gyda gweithgareddau hunanwerthuso. Mae cyfleoedd datblygu proffesiynol yn cyd-fynd â'r blaenoriaethau hyn, gan gynnwys hyfforddiant, rhannu arferion gorau, a chydweithio trwy'r Bartneriaeth Dysgu Cydweithredol.

Mae'r Corff Llywodraethu yn darparu cefnogaeth wybodus ac yn herio'r ysgol yn seiliedig ar gyfranogiad uniongyrchol mewn hunanwerthuso.

Mae ehangu ystod mewnbyn y Llywodraethwr i'r gweithgareddau hyn yn flaenoriaeth i'r ysgol eleni. Mae'r Pennaeth a'r Llywodraethwyr yn gweithio'n agos gyda'r Cyngor ar fentrau pellach, megis lansio dosbarth meithrin newydd a Ganolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer hyd at 8 disgybl ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol.

Barnodd arolwg Estyn ym mis Mai 2018 fod llesiant ac agweddau at ddysgu, gofal, cymorth ac arweiniad yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof yn dda, a barnwyd bod safonau, addysgu a phrofiadau dysgu ac arwain a rheoli yn ddigonol ac angen eu gwella.

Roedd canfyddiadau'r arolygiad o ran cynnydd a darpariaeth ar gyfer disgyblion ag ADY yn yr ysgol yn gadarnhaol:

- Mae'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn gadarn ac mae'n cael effaith gadarnhaol ar eu hagweddau tuag at ddysgu
- Mae'r ddarpariaeth i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn effeithiol.
- Mae disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn gwneud cynnydd da o ran cyrraedd eu targedau.
- Mae bron pob disgybl yn yr adnodd anghenion dysgu ychwanegol yn gwneud cynnydd cyson yn erbyn eu targedau llythrennedd a rhifedd

Barnodd ymweliad gan Estyn ym mis Rhagfyr 2019 bod yr ysgol wedi gwneud cynnydd digonol wrth fynd i'r afael â'r argymhellion o arolwg mis Mai 2018. Cafodd yr ysgol ei thynnu oddi ar y rhestr o ysgolion oedd angen adolygiad Estyn. Ni fu unrhyw weithgareddau monitro pellach ynghlwm â'r arolygiad.

[Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof - Estyn \(CYM\)](#)

[Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof - Estyn \(SAES\)](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar yr ysgol.

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar ansawdd safonau addysg yn yr ysgol o ganlyniad i'r newidiadau arfaethedig.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar addysgu a phrofiadau dysgu yn yr ysgol.

Byddai'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Byddai'r cyfle i gyflogi staff arbenigol ac i weithio'n agosach gyda gwasanaethau arbenigol yng Nghaerdydd yn gwella gallu'r ysgol i fod yn gynhwysol ac o fudd i holl ddisgyblion yr ysgol.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr sy'n cael ei leoli yn y Ganolfan Adnoddau Arbenigol Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w roi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal gofal, cymorth ac arweiniad.

Arwain a Rheoli

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth Canolfannau Adnoddau Arbenigol wedi ei ddirprwyo i ysgolion. Cyrff Llywodraethu sy'n pennu'r model rheoli mwyaf priodol ar gyfer y lleoliad, yn unol â'r ymagwedd ysgol gyfan at reolaeth ac arweinyddiaeth a'r nod o sicrhau bod y ganolfan yn rhan gwbl integredig o'r ysgol. Gall y Cyngor ddarparu cyngor a chymorth o ran penodiadau arbenigol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i Gyrrff Llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Byddai cynigion i sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof yn gofyn bod y Corff Llywodraethu yn ystyried y gofynion o ran y gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangu. Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion.

Mae trosolwg cryno o ofynion staffio ac adnoddau ar gyfer Canolfan Adnoddau Arbenigol fel a ganlyn:

- 8 disgybl fesul dosbarth
- Un athro, 0.5 CAGU, dau Gynorthwy-ydd Addysgu Gradd 4, un Goruchwyliwr Canol Dydd fesul dosbarth
- Mae'r holl swyddi'n cael eu hariannu'n llawn ac yn cynnwys lwfans ADY
- Cyllid penodol ar gyfer adnoddau dysgu pob disgybl
- Mae'r staff yn cael eu cyflogi gan y corff llywodraethu, ac yn ddarostyngedig i bolisiau'r ysgol
- Mae Gwasanaeth Cynhwysiant y Cyngor yn chwarae rôl gynghorol ar benodi athrawon
- Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol
- Dyrannu amser Seicoleg Addysg
- Mae'r gronfa gydfuddiannol yn darparu cyflenwi diwrnod cyntaf i staff CAA

Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn gweithio gyda'r Corff Llywodraethu i fynd i'r afael â'r goblygiadau AD sy'n deillio o sefydlu Canolfan Adnoddau Arbenigol yn yr ysgol a'r angen dilynol am staffio ychwanegol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i sefydlu'r Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgolion ar y gofrestr adleoli ar gyfer ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 7.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

Ysgol Arbennig Greenhill

Cynnig ar gyfer lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol ychwanegol yn Ysgol Arbennig Greenhill

Mae Ysgol Arbennig Greenhill yn ysgol arbennig â 64 lle i ddysgwyr 11 i 19 oed ledled y ddinas. Mae'r ysgol ar Heol Brynglas, Rhiwbeina, CF14 6UJ.

Mae gan bob un o'r dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol sylweddol (dynodiad CYBLD yw Anawsterau Ymddygiadol Emosiynol a Chymdeithasol – AYECh).

Mae gan bob dysgwr sydd wedi'i gofrestru yn Ysgol Arbennig Greenhill Gynllun Datblygu Unigol. Mae'r broses asesu statudol ar gyfer y bobl ifanc hyn wedi nodi na ellir diwallu eu hanghenion dysgu ychwanegol mewn amgylchedd llai arbenigol.

Diben Ysgol Arbennig Greenhill yw darparu amgylchedd dysgu a chwricwlwm arbenigol, lle gall dysgwyr gyflawni eu potensial.

Er mwyn ateb y galw cynyddol am leoedd ysgol arbennig uwchradd i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol, cynigir:

- Cynyddu capasiti Ysgol Arbennig Greenhill o 64 i 128 o leoedd o fis Ionawr 2027.

Byddai'r ysgol ar draws dau safle gan ehangu i 128 o leoedd gan ddefnyddio safle presennol Greenhill ac adeilad dros dro ar y safle lle mae Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court) ar hyn o bryd yn Llanisien. Bydd Ysgol Cynefin yn gadael y safle yng ngwanwyn 2026 pan fydd yr ysgol yn symud i safle adeilad newydd.

Ar hyn o bryd, mae darpariaeth ysgolion arbennig Caerdydd ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol trwy gyfrwng y Saesneg yn unig. Nid oes gan ysgolion arbennig cymunedol yng Nghymru gategori iaith dynodedig diodyn, yn ôl Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) 2025.

Bydd y Cyngor yn gweithio gyda phob un o ysgolion arbennig Caerdydd gan gynnwys Ysgol Arbennig Greenhill, a gydag ysgolion cynradd ac uwchradd Cymraeg a rhanddeiliaid perthnasol eraill i ddatblygu darpariaeth ar gyfer dysgwyr y clustnodir eu bod yn gymwys ar gyfer lle mewn ysgol arbennig lle mae angen neu y ffeirir addysg Gymraeg neu yn y ddwy iaith.

Ehangu Ysgol Arbennig Greenhill ymhellach

Byddai capasiti'r ysgol yn cael ei gynyddu ymhellach i 192 o leoedd o fis Medi 2029.

Mae'r Cyngor yn trafod caffael safle yng ngogledd-ddwyrain Caerdydd. Byddai'r safle'n cefnogi'r gwaith o ehangu Ysgol Arbennig Greenhill ymhellach, a byddai'n darparu ar gyfer 96 o leoedd. Byddai capasiti'r ysgol yn cynyddu o 128 i 192 o leoedd ar ôl cwblhau'r adeilad newydd ar y safle newydd, gan ganiatáu i'r trefniadau dros dro ar safle gwag Ysgol Cynefin ddod i ben.

Rhagwelir y byddai'r Ysgol Greenhill estynedig yn trosglwyddo i'r safle yng ngogledd-ddwyrain Caerdydd o fis Medi 2029.

Byddai unrhyw ehangu pellach ar yr ysgol yn destun ymgynghoriad ar wahân.

Nifer y lleoedd yn yr ysgol

Mae Tabl 17 isod yn rhoi manylion y lleoedd sydd ar gael yn Ysgol Arbennig Greenhill.

Tabl 17: Lleoedd yn Ysgol Greenhill			
Enw'r Ysgol	Ystod Oedran	Cyfrwng iaith/categori'r ysgol	Capasiti Cyhoeddiedig Presennol
Ysgol Greenhill	11-19	Ysgol arbennig cyfrwng Saesneg	64

Capasiti presennol Ysgol Greenhill yw 64 o leoedd ac roedd gan yr ysgol 76 o ddisgyblion ar y gofrestr ym mis Ionawr 2025.

Y galw am leoedd ADY yn yr ysgol

Mae Tabl 18 isod yn nodi manylion niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr ar gyfer Ysgol Greenhill.

Tabl 18: Niferoedd diweddar ac amcanestynol ar y gofrestr ar gyfer Ysgol Gynradd Greenhill										
Ysgol	Nifer ar y gofrestr (CYBLD)					Amcanestyniadau disgyblion*				
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30
Ysgol Greenhill	64	67	66	70	76	82	90	89	98	98

* Galw am leoedd disgyblion yn y dyfodol wedi ei seilio ar amcanestyniadau poblogaeth a/neu ddata tuedd ADY wedi'i gapio i gapasiti adeiladau ysgolion presennol.

Cyflwr ac Addasrwydd yr Adeiladau Ysgol

Caiff pob ysgol yng Nghaerdydd sgôr Cyflwr o A (perfformio yn ôl y bwriad / gweithredu'n effeithlon) i D (oes wedi dirwyn i ben / risg uniongyrchol o fethu).

Caiff ysgolion yng Nghaerdydd hefyd sgôr Addasrwydd o A (da – cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a lles) i D (gwael – adeiladau'n effeithio'n ddifrifol ar allu staff i weithredu'r cwricwlwm).

Tabl 19: Sgorau cyflwr ac addasrwydd

Sgôr	Cyflwr	Addasrwydd
A	Da ac yn gweithredu'n effeithlon	Da iawn. Cyfleusterau'n addas ar gyfer addysgu, dysgu a llesiant yn yr ysgol
B	Boddhaol ond rhai pethau wedi dirywio.	Boddhaol. Perfformio yn ôl y bwriad ond nid yw'n cynorthwyo gweithredu'r cwricwlwm yn effeithiol mewn rhai meysydd.
C	Gwael, gyda diffygion mawr.	Gwael. Amharu ar ddulliau addysgu/effaith wael ar drefn yr ysgol
D	Diwedd Oes: cyfnod wedi dirwyn i ben neu risg ddybryd o fethu.	Gwael iawn. Adeiladau'n amharu'n ddifrifol ar allu'r staff i weithredu'r cwricwlwm.

Cafodd Ysgol Greenhill sgôr diweddaraf o B ar gyfer cyflwr a D ar gyfer addasrwydd.

Safle gwag Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court), Llanisien

Mae'r ehangu ar Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court) dros ddau safle yn y Tyllgoed a Llanrhyddni yn mynd rhagddo, gyda'r holl ddysgwyr ar y safle presennol yn Heol yr Orsaf, Llanisien yn trosglwyddo erbyn mis Mawrth 2026.

Byddai Ysgol Greenhill yn cynyddu i ddechrau o 64 i 128 o leoedd ym mis Ionawr 2027 gan ddefnyddio'r adeiladau ysgol presennol ar safle Ysgol Cynefin (Ysgol Arbennig The Court) yn Heol yr Orsaf yn Llanisien.

Sgôr diweddaraf adeilad Ysgol The Court oedd C- am gyflwr a D am addasrwydd.

Byddai'r Cyngor yn buddsoddi yn yr adeiladau gwag i sicrhau bod yr adeiladau yn addas ar gyfer y ddarpariaeth arfaethedig.

Ansawdd a Safonau

Darparwyd y wybodaeth ganlynol gan Dîm Gwella Ysgolion Caerdydd ynghylch ansawdd a safonau yn Ysgol Greenhill.

Mae Greenhill wedi symud o fonitro gweithdrefnol i hunan-adolygiad wedi ei seilio ar dystiolaeth, gan wella ei allu i nodi meysydd i'w gwella ac i feithrin diwylliant proffesiynol myfyriol, sy'n canolbwyntio ar welliant. Mae casglu dystiolaeth bellach yn arferol, gydag uwch arweinwyr yn defnyddio strategaethau fel craffu llyfrau, teithiau cerdded dysgu, ac arsylwadau gan gymheiriaid, gan annog gwelliant parhaus trwy ddeialog gydweithredol.

Mae Ysgol Greenhill yn cynnig cwricwlwm eang, ymarferol gyda phwyslais ar brofiadau awyr agored a'r byd go iawn, gan gynnwys gwaith coed, coginio, a chreffft coedwig trwy'r rhaglen COED. Mae myfyrwyr yn gwneud cynnydd mewn llythrennedd, rhifedd, sgiliau digidol, a chymwyseddau bywyd, gyda chefnogaeth cydweithredu effeithiol gan staff sy'n darparu adborth llafar a chymorth wedi ei deilwra. Mae angen mwy o gysondeb ar feysydd fel TGCh, y Gymraeg, ac adborth ysgrifenedig. Mae arweinyddiaeth yn canolbwyntio ar gwricwlwm wedi'i deilwra ac ysgogi dysgwyr, gyda darpariaethau academaidd, galwedigaethol ac awyr agored, cŵn therapi, a chywion ar y safle.

Mae llesiant disgyblion wrth wraidd diwylliant Greenhill, sy'n feithringar, parchus ac yn ystyriol o drawma. Mae perthnasoedd cryf, ymddiriedol yn cael eu ffurfio rhwng staff, myfyrwyr a theuluoedd, gan wneud i fyfyrwyr deimlo'n ddiogel ac wedi eu cefnogi. Mae ymyriadau'n cynnwys grwpiau anogaeth a phartneriaethau gydag arbenigwyr i gefnogi datblygiad emosiynol a phersonol.

Mae gweithgareddau fel dringo, canŵio, a Gwobr Dug Caeredin yn helpu i adeiladu hunan-barch a gwytnwch. Mae presenoldeb yn dal i fod yn broblem gyda rhai dysgwyr. Mae'r ysgol yn blaenoriaethu llesiant, adeiladu perthnasoedd cadarnhaol, lleihau trallod, a hyrwyddo gweithgarwch corfforol.

Mae arweinyddiaeth yn Greenhill yn hyrwyddo diogelwch, parch a thegwch. Mae diwylliant cryf o gydweithio, dysgu proffesiynol, ac ymgysylltu â theuluoedd gydag ymdrech i gael gwared ar rwystrau ariannol a hyrwyddo tegwch. Canmolodd Estyn arweinyddiaeth yr ysgol am wella ymarfer myfyriol, gwytnwch staff, presenoldeb a chydweithio. Mae'r ysgol bellach yn ceisio ehangu arweinyddiaeth, cefnogi lles staff, gyrru gwelliant, cryfhau monitro, ac adeiladu partneriaethau.

Barnodd arolygiad diweddaraf Estyn ym mis Ebrill 2023 fod Ysgol Greenhill yn ysgol ofalgar a meithringar, sy'n darparu cefnogaeth sensitif i les emosiynol disgyblion. O ganlyniad, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion a'u teuluoedd yn adeiladu perthynas gadarnhaol ac ymddiriedol gyda'r tîm staff. Mae'r ysgol yn cynnig ystod o ymyriadau buddiol a chefnogol sy'n cefnogi anghenion dysgu ychwanegol disgyblion yn dda. Yn ogystal, mae'n gweithio'n dda gydag ystod eang o wasanaethau arbenigol, gan gynnwys seicolegwyr addysg a therapyddion iaith a lleferydd. Mae'r awyrgylch cefnogol hwn yn cyfrannu'n dda at lefelau llesiant cadarnhaol y disgyblion, eu datblygiad personol a'r safonau y maent yn eu cyflawni o'u manau cychwyn unigol.

Canfu ymweliad dros dro ym mis Mai 2025 fod arweinwyr a staff Ysgol Greenhill yn adnabod eu disgyblion yn dda iawn. Maent yn defnyddio'r wybodaeth sydd ar gael i gynllunio cwricwlwm diddorol ac amrywiol sy'n cynnig profiadau dysgu cyfoethog i ddisgyblion.

Mae dyhead moesol cryf yn yr ysgol i wneud dysgu mor bersonol â phosibl ac i ddarparu profiadau gwerth chweil i ddisgyblion sy'n eu paratoi'n dda wrth iddynt symud drwy'r ysgol a thu hwnt. Mae ethos cryf a chefnogol o fewn yr ysgol sy'n rhoi gwerth uchel ar les a chynhwysiant disgyblion.

Mae gan yr holl staff ddealltwriaeth ddiogel o'r effaith y mae trawma yn ei gael ar blant a phobl ifanc. Maent yn defnyddio'r wybodaeth hon yn fedrus iawn i addasu'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion. O ganlyniad, mae Ysgol Greenhill yn amgylchedd tawel, cynhwysol a chefnogol iawn i ddisgyblion a staff fel ei gilydd.

[Ysgol Greenhill School - Estyn \(CYM\)](#)

[Ysgol Greenhill School - Estyn \(SAES\)](#)

Sut byddai'r newid arfaethedig yn effeithio ar safonau yn yr ysgol?

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n glir i barhau i fuddsoddi mewn ysgolion yng Nghaerdydd a'u gwella er mwyn sicrhau bod pob plentyn yn cael y dechrau gorau posibl i'w fywyd.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda Chyrff Llywodraethu ysgolion i sicrhau bod y safonau'n uchel, yr addysgu'n dda a'r arweinyddiaeth a'r llywodraethiant yn gryf.

Mae safonau yn yr ysgol yn dda ac ni ddisgwylir y bydd ehangu arfaethedig yr ysgol yn effeithio'n negyddol ar ansawdd a safonau addysg neu ar y ddarpariaeth addysg ym mhob Cyfnod Allweddol yn yr ysgol.

Profiadau dysgu ac addysgu

Ni ddisgwylir i'r cynnig gael unrhyw effaith negyddol ar brofiadau addysgu a dysgu yn yr ysgol.

Mae'r lleoliad yn darparu dysgu dosbarth bach wedi'i deilwra i anghenion dysgu'r disgyblion, gan gynnwys ymyriadau i gefnogi llythrennedd a rhifedd, llefaredd, iaith a chyfathrebu.

Mae diffyg lleoedd o fath tebyg yng Nghaerdydd hefyd yn cyfyngu'r cyfleoedd i ddysgwyr eraill elwa ar y ddarpariaeth wedi'i deilwra a gynigir yn Ysgol Greenhill. Byddai cynyddu capasiti'r ysgol yn darparu lleoedd ysgol priodol o ansawdd uchel ar gyfer nifer uwch o bobl ifanc sydd ag anghenion emosiynol a llesiant.

Mae'r cwricwlwm yn gynhwysol ac wedi'i gynllunio i fynd i'r afael â'r angen i baratoi plant a phobl ifanc yng Nghymru i ffynnu a bod yn llwyddiannus mewn byd sy'n newid yn gyflym.

Gofal, cymorth ac arweiniad

Mae gan bob ysgol ystod briodol o bolisiau a darpariaeth ar waith i hybu iechyd a lles disgyblion.

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd lle mae dysgu'n cael ei werthfawrogi a disgyblion yn cyflawni eu potensial mewn amgylchedd hapus a diogel lle maent yn dangos parch a goddefgarwch tuag at eraill.

Mae'r Cyngor yn rheoli derbyniadau i'r ysgolion arbennig a'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol. Bydd gan bob dysgwr yn y ddarpariaeth ysgol arbennig fwy ei maint Gynllun Datblygu Unigol sy'n ddogfen statudol sy'n nodi'r hyn sy'n 'bwysig i' ac yn 'bwysig ar gyfer' y plentyn neu'r person ifanc, y deilliannau a ddymunir a'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sydd i'w rhoi ar waith er mwyn cyflawni'r deilliannau.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb dros helpu i wella a chynnal gofal, cymorth ac arweiniad.

Arwain a Rheoli

Bydd y Cyngor yn parhau i weithio gydag arweinwyr yr ysgol i sicrhau bod pawb yn deall eu cyfrifoldeb am helpu i wella a chynnal perfformiad uchel. Byddai'n cefnogi'r ysgol i gael perthynas dda gyda rhieni a phartneriaid eraill fel bod disgyblion yn cael addysg o ansawdd uchel.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o gymorth arbenigol i ysgolion gan gynnwys staff arbenigol, cymorth ar gyfer datblygu staff, fforymau Cydlynwyr ADY, cyfarfodydd Cydlynwyr ADY clwstwr, diweddariadau anghenion dysgu ychwanegol tymhorol i Benaethiaid a diweddariadau rheolaidd i gyrff llywodraethu.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cael eu cynllunio'n ofalus fel na therfir ar arweinyddiaeth a llywodraethiant yr ysgol, a allai gael effaith negyddol ar safonau addysgol.

Materion Adnoddau Dynol

Bydd y cynnydd arfaethedig yn nifer y disgyblion ar gyfer yr ysgol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Corff Llywodraethu gynllunio ar gyfer y gofynion gweithlu yn barod ar gyfer yr ehangiad.

Byddai'r Corff Llywodraethu'n cael ei annog i ymgymryd â'r gwaith hwn yn unol â'r Fframwaith AD Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion. Byddai Gwasanaethau Pobl AD y Cyngor yn rhoi cyngor, cymorth ac arweiniad i'r Corff Llywodraethu ar y broses o gynllunio'r gweithlu a phrosesau recriwtio dilynol.

Pan fo Corff Llywodraethu wedi mabwysiadu Polisi Adleoli a Dileu Swyddi Ysgolion y Cyngor, bydd unrhyw swyddi gwag newydd sy'n codi o ganlyniad i gynyddu'r nifer ar y gofrestr yn rhoi cyfleoedd i staff mewn ysgol sydd ar y gofrestr adleoli ysgolion.

Dweud eich dweud

Dyma'ch cyfle i roi gwybod i'r Cyngor beth yw eich barn ar y cynigion.

Gallwch anfon eich barn atom drwy un o'r dulliau canlynol:

- Cwblhewch y ffurflen ymateb ar-lein yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)
- E-bostio eich barn i: ymatebionysgolion@caerdydd.gov.uk
- Ysgrifennu llythyr atom yn y cyfeiriad canlynol: Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion, Ystafell 463, Neuadd y Sir, Glanfa'r Iwerydd, Caerdydd, CF10 4UW

Fel arall, gallwch fynd i gyfarfod cyhoeddus neu sesiwn alw heibio. Mae manylion y rhain ar dudalen 7.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r cynnig hwn yw 26 Mawrth 2026.

A woman with curly hair is smiling and looking down at a table. She is surrounded by children, including a young girl with long blonde hair who is looking intently at a card on the table. There are several other cards on the table, some with text and diagrams. The background is filled with other children, suggesting a classroom or workshop setting. The entire image has a red overlay.

**Gwybodaeth sy'n
berthnasol i bob cynnig**

Gwybodaeth sy'n berthnasol i bob cynnig

Manteision y newidiadau arfaethedig

Mae'r cynigion yn gwneud defnydd o'r adeiladau ysgol presennol, yn cydgrynhai'r ddarpariaeth brif ffrwd ac yn lleihau lleoedd dros ben i gefnogi'r gwaith o ehangu darpariaeth arbenigol.

Byddent yn:

- Cynyddu nifer y lleoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol i ddysgwyr ag awtistiaeth / anghenion cyfathrebu cymdeithasol a byddent yn cyfrannu at ateb y galw rhagamcanol.
- Gwneud y defnydd gorau o'r ystâd ysgolion bresennol, gan atal manau sydd heb eu defnyddio rhag troi'n faich, a chefnogi strategaethau rheoli asedau hirdymor.
- Darparu cyfleoedd i ateb y galw lleol am ddarpariaeth arbenigol a lleihau lleoliadau y tu allan i'r sir.
- Darparu dosbarthiad gwell o leoedd Anghenion Dysgu Ychwanegol yn nes at y cartref sy'n caniatáu i ddysgwyr aros yn eu cymunedau, gan leihau amser teithio a gwella ymgysylltiad teuluol.
- Cefnogi cynhwysiant i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol, gan hyrwyddo integreiddio a rhyngweithio cymdeithasol, wrth barhau i ddarparu cymorth targedig.
- Gwella lles, gyda dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn elwa o amgylcheddau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer hygyrchedd a chynhwysiant, y gellir eu cyflawni trwy ôl-osod gofodau presennol yn feddylgar.
- Caniatáu datblygiad graddol, gan ddechrau'n fach ac ehangu wrth i'r galw dyfu, heb ymrwymo i brosiectau cyfalaf ar raddfa fawr ymlaen llaw.
- Lleihau effaith prosiectau adeiladu ar raddfa fawr ar gymunedau lleol.
- Osgoi gwastraff dymchwel a charbon ymgorfforedig adeiladau newydd, gan alinio â nodau sero net a chynaliadwyedd.
- Caniatáu i fannau wedi'u haddasu gael eu had-drefnu eto os bydd tueddiadau demograffig yn newid, gan gynnig gwytnwch yn erbyn niferoedd disgyblion sy'n amrywio.

Anfanteision posibl y newidiadau arfaethedig

- Gall newid fod yn anodd i rai disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Efallai y byddai symud i adeilad newydd ar safle newydd yn peri gofid iddynt. Gwyddom y bydd angen cymorth wedi'i gynllunio'n ofalus arnynt i addasu i'r lleoliad newydd. Fodd bynnag, byddai digon o amser a phrosesau hirhoedlog i gynllunio a chefnogi cyfnod pontio o'r fath.
- Gallai fod mwy o dagfeydd traffig o amgylch safleoedd ysgol ar ddechrau a diwedd y diwrnod ysgol. Byddai'r Cyngor yn gweithio gyda Chyrrff Llywodraethu i ddatblygu Cynlluniau Teithio i leihau unrhyw darfu posibl.

Risgiau

- Pe bai angen unrhyw waith adeiladu, addasu ac adnewyddu, gallai'r gwaith o weithredu'r newid arfaethedig gael ei effeithio gan anawsterau annisgwyl gan gynnwys penodi contractwyr priodol, oedi wrth gyflawni'r prosiect neu sicrhau cyllid digonol. Fodd bynnag, mae gan y Cyngor brofiad sylweddol o gyflawni ystod o brosiectau adeiladu ysgol yn llwyddiannus o ganlyniad i ddatblygu rhaglen trefniadaeth ysgolion fawr a datblygol a byddai'r gwersi a ddysgwyd drwy hyn yn cyfyngu ar effaith unrhyw broblemau annisgwyl a allai godi.

Dewisiadau amgen

Gallai opsiynau amgen i sefydlu darpariaeth Iechyd a Lles Emosiynol yn yr ysgolion a nodwyd, a nodir ar gyfer pob cynnig yn ddogfen ymgynghori, gynnwys:

- Gwneud dim - ond nid oes digon o leoedd arbenigol yng Nghaerdydd. Byddai ehangu darpariaeth o fewn y Sir yn cynnig defnydd mwy effeithlon ac effeithiol o adnoddau ariannol y Cyngor na dibynnu ar leoedd mewn ysgolion annibynnol.
- Sefydlu darpariaeth arbenigol newydd ar safleoedd ysgolion eraill a/neu niferoedd gwahanol o leoedd yn y canolfannau presennol neu arfaethedig.

Mae'r Cyngor wedi cynnal asesiad o'r holl safleoedd ysgolion prif ffrwd ac arbennig yng Nghaerdydd.

Mae amrywiaeth o gynigion posib wedi'u nodi a byddant yn cael eu cyflwyno fesul cam i ganiatáu ar gyfer datblygu cynigion ymhellach, adolygu data poblogaeth a'r galw am leoedd anghenion dysgu ychwanegol yn barhaus, y prosesau statudol angenrheidiol a gweithredu effeithiol.

Y cynigion sydd wedi'u cynnwys yn y ddogfen hon yw'r cam cychwynnol i fynd i'r afael â'r galw uniongyrchol am leoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol.

Mae safonau yn yr ysgolion sy'n destun y cynigion yn dda ac mae gan yr ysgolion hanes llwyddiannus o gynnig cymorth ansawdd uchel i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae lleoliad yr ysgolion hefyd yn cefnogi dosbarthiad lleoedd Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol ledled y ddinas ac mae lle i ddatblygu'r gofod gofynnol o fewn yr adeiladau presennol.

Felly, ystyrir mai'r cynigion a gyflwynwyd yw'r opsiynau a ffefrir.

Cymorth Ychwanegol i Ddisgyblion

Mae Tabl 20 isod yn dangos canrannau:

- Disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol
- Disgyblion Cymwys i Gael Prydau Ysgol Am Ddim
- Disgyblion sy'n â'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol
- Disgyblion o Leiafrifoedd Ethnig

yn yr ysgolion a gynhwysir yn yr ymgynghoriad hw

Tabl 20: Canran y disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol, y gwyddys eu bod yn gymwys i dderbyn Prydau Ysgol am Ddim, sy'n dysgu Saesneg fel Iaith Ychwanegol ac a adnabuwyd fel disgyblion o Leiafrifoedd Ethnig

Ysgol	% y disgyblion â datganiad ADY	% y disgyblion â CDU	% y disgyblion sy'n cael Prydau Ysgol Am Ddim – cyfartaledd 3 blynedd	% y disgyblion sy'n dysgu Saesneg fel iaith ychwanegol	% y disgyblion o Leiafrifoedd Ethnig
Ysgol Gynradd Baden Powell	*	10.1%	50.4%	18.1%	37.6%
Ysgol Gynradd y Tyllgoed	*	*	40.0%	11.3%	30.5%
Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof	*	11.0%	37.5%	*	15.1%
Ysgol Arbennig Greenhill	*	*	*	*	*
Cyfartaledd Caerdydd	*	6.0%	26.9%	20.5%	40.3%
Cyfartaledd Cymru	0.4%	5.2%	21.7%	7.4%	16.0%

Ffynhonnell: <https://mylocalschool.gov.wales/?lang=cy>

*Mae'r eitem ddata hon yn ddatgelol, nid yw'n ddigon cadarn i'w chyhoeddi, nid yw'n berthnasol neu nid yw ar gael fel arall.

Ceir rhagor o wybodaeth ar wefan: fyysgolleol.cymru.gov.uk Mae Fy Ysgol Leol yn wefan sydd wedi'i chynllunio i agor mynediad at ddata ysgolion i rieni a phawb arall sydd â diddordeb yn eu hysgol leol.

Beth fyddai'r effaith ar y gefnogaeth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol?

Daeth Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru 2021 (Cod ADY) a'r rheoliadau i rym ar 1 Medi 2021 i sicrhau y gall plant a phobl ifanc gael mynediad at gymorth ychwanegol sydd wedi'i gynllunio a'i warchod yn briodol i fodloni eu hanghenion, gyda dysgwyr wrth wraidd y broses.

Byddai arbenigedd presennol yr ysgolion yn cael ei gynnal. Byddai sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol yn darparu cyfleoedd ar gyfer datblygu staff mewn ysgolion prif ffrwd, ac i gyfoethogi dysgu disgyblion.

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall newid mewn amgylchedd beri gofid i blant ag anghenion dysgu ychwanegol. Byddai'r newidiadau arfaethedig ond yn effeithio ar ddysgwyr unigol ag anghenion dysgu ychwanegol ar yr adeg y cânt eu derbyn i leoliad arbenigol.

Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

Sut yr effeithir ar y gefnogaeth sydd i ddisgyblion â Saesneg fel Iaith Ychwanegol?

Gellir cefnogi disgyblion sy'n derbyn cymorth am fod y Saesneg yn iaith ychwanegol iddynt mewn unrhyw ysgol yng Nghaerdydd. Mae'r safonau yn y pedair ysgol sydd wedi'u cynnwys yn y newidiadau arfaethedig yn dda. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn effeithio'n negyddol ar sut caiff disgyblion sydd â'r Saesneg fel Iaith Ychwanegol eu cefnogi. Byddai pob ysgol yn parhau i gynnig cymorth sy'n briodol i anghenion unigol pob disgybl.

Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion y gwyddys eu bod yn gymwys am Brydau Ysgol am Ddim?

Mae peth o'r arian a gaiff ysgolion wedi ei seilio ar nifer y disgyblion yn yr ysgol y gwyddys eu bod yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim. Byddai'r holl ysgolion yng Nghaerdydd yn cael arian ar gyfer y disgyblion hyn. Mae'r safonau yn yr ysgolion lle cynigir newidiadau yn dda. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn effeithio'n negyddol ar ddisgyblion y gwyddys eu bod yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim.

Beth fyddai'r effaith ar ddisgyblion Ethnig Lleiafrifol?

Mae'r safonau yn yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys yn y newidiadau arfaethedig yn dda. Asesir anghenion disgyblion unigol a darperir ar eu cyfer fel y bo'n briodol. Nid oes gwybodaeth ar gael sy'n awgrymu y byddai'r cynigion yn cael effaith negyddol ar y ddarpariaeth ar gyfer unrhyw grŵp ethnig.

Sut byddai'r newidiadau'n effeithio ar ysgolion eraill?

Mae ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol yng Nghaerdydd yn cynnig darpariaeth arbenigol ar gyfer Dinas a Sir Caerdydd gyfan. Nid oes digon o leodd i ateb y galw yn y ddarpariaeth a gynhelir. Mae hyn yn cael effaith ar ysgolion sy'n bodoli eisoes lle mewn rhai achosion efallai y bydd mwy o ddisgyblion ar y gofrestr na'r Nifer Derbyn Cyhoeddedig (NDC) neu'r nifer a ddymunir mewn Canolfan Adnoddau Arbenigol.

Ar hyn o bryd mae'n rhaid i Gaerdydd ddiwynnu ar brynu rhai lleoedd mewn darpariaeth y tu allan i'r sir ac mewn ysgolion annibynnol i gyflawni ei dyletswyddau statudol. Gallai fod effaith tymor hwy ar ddarparwyr y tu allan i'r sir ac ar ysgolion annibynnol gan ei bod yn debygol y bydd gostyngiad yn nifer y lleoedd a brynir gan y Cyngor.

Trefniadau Derbyn

Does dim cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar dderbyn plant i ysgolion yn sgil y cynigion hyn.

Mae'r Cyngor wedi ymgynghori'n ddiweddar ar ei Drefniadau Derbyn ar gyfer Ysgol Gynradd y Tyllgoed, o 30 o leoedd, sy'n adlewyrchu capasiti llai o 210 o leoedd. Mae'r capasiti hwn yn fwy na nifer y disgyblion sydd wedi'u cofrestru. Bydd y trefniadau hyn yn cael eu penderfynu gan Gabinet y Cyngor yn ei gyfarfod Ddydd Iau 19 Mawrth 2026.

Ceir gwybodaeth fanwl am drefniadau derbyn yn llyfryn Derbyn i Ysgolion y Cyngor. Gallwch ddod o hyd i'r wybodaeth hon ar wefan y Cyngor www.caerdydd.gov.uk

Y Cyngor sy'n rheoli derbyniadau i ddarpariaeth arbenigol, yn unol â'r Cod ADY. Panel lleoli darpariaeth arbenigol sy'n penderfynu ar leoliadau. Nod y panel yw gosod plant mor agos i'w cyfeiriad cartref â phosib, fodd bynnag mae pob darpariaeth yn cynnig lleoedd i ddisgyblion o bob rhan o'r ddinas i sicrhau'r hyblygrwydd mwyaf.

Byddai penderfyniadau ynghylch pa ddisgyblion y cynigir fyddai'n mynychu'r darpariaethau newydd/ estynedig yn cael eu gwneud ar sail unigol. Ni ragwelir y bydd dysgwyr yn trosglwyddo o leoliadau arbenigol presennol oni bai bod eu rhieni yn gofyn am hyn.

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr yn dechrau mewn dosbarth prif ffrwd ac yn trosglwyddo ar adeg briodol i addysg arbenigol. Mae gwaith cynllunio a chefnogi o ansawdd uchel ar gyfer pontio wedi'i hen sefydlu yng Nghaerdydd ac mae wedi'i deilwra lle bo angen i anghenion penodol rhieni a dysgwyr.

Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gydag ysgolion i nodi trefniadau pontio priodol ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae'r trefniadau yn dibynnu ar anghenion unigol ac yn cael eu trefnu ymhellach yn ôl yr angen. Mae ysgolion presennol ac arfaethedig y disgybl yn gweithio gyda'r dysgwr a'i deulu, ac unrhyw arbenigwyr eraill a allai fod yn gysylltiedig, i sicrhau bod y plentyn neu'r person ifanc wedi'i baratoi'n dda ac yn profi llwyddiant. Bydd y broses hon yr un fath, p'un a yw'r dysgwr yn cael ei dderbyn i leoliad arbenigol sy'n bodoli eisoes neu leoliad sydd newydd agor.

Trefniadau Teithio Dysgwyr a Thraffig a Thrafnidiaeth

Dan y cynigion hyn, nid oes cynlluniau i newid polisi'r Cyngor ar gludo plant rhwng y cartref a'r ysgol.

Bydd unrhyw ddisgybl y bydd y cynnig hwn yn effeithio arno yn cael yr un cymorth gyda thrafnidiaeth ag a ddarperir ym mhob rhan o Gaerdydd, ac yn unol â'r un meini prawf sy'n berthnasol ledled Caerdydd.

Gweler polisi trafndiaeth y Cyngor ar wefan y Cyngor: www.caerdydd.gov.uk

Mae rhwymedigaeth gyfreithiol statudol ar y Cyngor i ddarparu trafndiaeth am ddim o'r cartref i'r ysgol i ddisgyblion cynradd sy'n byw 2 filltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf ac i ddisgyblion uwchradd sy'n byw 3 milltir neu fwy o'r ysgol addas agosaf, wedi ei fesur yn ôl y llwybr cerdded byrraf sydd ar gael.

Mae'r Cyngor yn darparu trafndiaeth carterf i ysgol am ddim i ddisgyblion ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol ar sail meini prawf cerdded statudol. Gall rhai disgyblion sy'n byw o fewn 2–3 milltir i'r ysgol hefyd gael cludiant am ddim oherwydd anghenion unigol neu faterion cymdeithasol.

Efallai na fydd disgyblion sy'n gallu teithio'n annibynnol, neu sydd â rhieni sy'n byw o fewn y pellter cymhwys o ddwy filltir neu dair milltir, yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol

Wrth benderfynu pa un yw'r ysgol addas agosaf, rhaid i'r Cyngor ystyried unrhyw anabledd sydd gan blentyn ac unrhyw Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY).

Mae yna asesiad ar wahân ar sail anghenion unigol ar gyfer trafndiaeth ysgol yn ogystal â'r meini prawf sy'n seiliedig ar bellter.

Pe bai'r cynigion i ehangu'r ddarpariaeth yn cael eu gweithredu, byddai'r rhan fwyaf o ddisgyblion ysgol arbennig yn dal i fod yn gymwys i gael cludiant am ddim o'r cartref i'r ysgol. Fodd bynnag, gall pellteroedd

teithio byrrach, oherwydd darpariaeth arbenigol fwy lleol, ganiatáu i rai deithio'n annibynnol gyda chynlluniau fel Hyfforddiant Teithio Annibynnol, hyfforddiant beicio, a llwybrau trafndiaeth gyhoeddus symlach sy'n cefnogi teithio llesol a chynaliadwy.

Rhaid i safleoedd ysgol newydd neu estynedig sicrhau mynediad diogel i drafnidiaeth ac efallai y bydd angen Aseidiadau Trafnidiaeth (ar gyfer prosiectau mawr) neu Ddatganiadau Trafnidiaeth (ar gyfer prosiectau llai).

Mewn rhai achosion, bydd angen gwelliannau i gefnogi mynediad diogel i drafnidiaeth, gan gynnwys teithio llesol oddi ar y safle.

Pan fydd ysgol yn adleoli, bydd gofyn i'r tîm Trafnidiaeth Ysgol aildrefnu holl logisteg trafndiaeth yr ysgol yn llawn.

Bydd pob lleoliad ysgol ar safle newydd neu bresennol, gyda galw newydd neu uwch am gerbydau Trafnidiaeth Dysgwyr, angen cyfleusterau newydd addas, gwell a /neu estynedig ar gyfer codi a gollwng ar y safle.

Byddai angen i'r ardaloedd dan sylw ddarparu ar gyfer nifer priodol o gerbydau a allai fod yn fras tua un taci i bob 3 disgybl. Mewn rhai achosion, gall bysus mini fod yn addas, ond mae hyn hefyd yn dibynnu ar anghenion disgyblion unigol, y lleoliadau cartref a llwybrau.

Bydd angen ystyried ad-drefnu ac ailddyrranu manau parcio a chylchrediad presennol cerbydau.

Byddai'r ddarpariaeth barcio mewn ysgolion newydd yn unol â safonau parcio'r Cyngor, er bod dyraniadau ar gyfer ysgolion arbennig a Chanolfannau Adnoddau Arbenigol yn cael eu cytuno fesul achos.

Materion Ariannol

Byddai rhai o'r newidiadau arfaethedig a nodir yn y ddogfen hon yn arwain at gostau cyfalaf i'r Cyngor, ar gyfer cynnal gwaith ar adeiladu a/neu addasu adeiladau. Byddai pob cynnig hefyd yn arwain at gostau refferiw i'r Cyngor, wrth gyflogi staff.

Cyllid cyfalaf y newidiadau arfaethedig

Mae Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy Llywodraeth Cymru yn gynllun hirdymor i wella adeiladau ysgolion ledled Cymru. Mae hyn yn cefnogi'r Cyngor i fuddsoddi mewn adeiladu ysgolion newydd neu uwchraddio ysgolion presennol fel y gall pob plentyn ddysgu mewn amgylcheddau modern, o ansawdd uchel.

Ar gyfer ysgolion arbennig cymwys a phrosiectau canolfan adnoddau arbenigol, mae Llywodraeth Cymru yn ariannu 75% o'r costau adeiladu. Byddai'r costau sy'n weddill yn cael eu hariannu gan y Cyngor.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn darparu grant cyfalaf Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ar wahân, sy'n helpu ysgolion i greu manau gwell, mwy cynhwysol i ddisgyblion ag ADY. Gellir defnyddio hyn ar gyfer prosiectau llai sy'n gofyn am waith addasu cymharol fach.

Mae rhai o'r prosiectau sydd wedi'u cynllunio mewn ysgolion sydd wedi'u sgorio â "Cyflwr C", a fyddai'n elwa'n fawr o fuddsoddiad.

Ar gyfer prosiectau mwy, mae cyllid cyfatebol Llywodraeth Cymru drwy'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn dibynnu ar gymeradwyaeth achos busnes gan Weinidogion y Llywodraeth.

Fodd bynnag, ni ddisgwylir i rai prosiectau llai - gan gynnwys addasiadau dros dro yn hen adeilad Ysgol

Arbennig The Court, Ysgol Uwchradd Woodlands, ac Ysgol Arbennig Riverbank - fod yn gymwys i gael arian cyfatebol. Byddai'r Cyngor yn talu am y rhain, gan ddefnyddio cyllid Grant cyfalaf ADY.

Er mwyn sicrhau bod digon o leoedd arbenigol i blant sydd eu hangen nhw, ac er mwyn atal oedi wrth gael y cymorth cywir, mae'r Cyngor yn bwriadu dechrau gwaith ar adnewyddu adeiladau nawr, yn hytrach nag aros i'r holl benderfyniadau gael eu cwblhau. Byddai gweithredu'n gynnar yn helpu plant i gael mynediad i'r lleoliad arbenigol cywir yn gynt, lleihau nifer y lleoliadau annibynnol drud, a lleddfu'r pwysau ar ysgolion prif ffrwd.

Ar ôl ymgynghori, os nad yw cynnig yn mynd yn ei flaen, byddai'r manau sydd newydd eu hadnewyddu yn dal i gael eu defnyddio gan ysgolion - er enghraifft ar gyfer darpariaeth feithrin, cymorth llesiant, neu addasiadau eraill i ddiwallu anghenion disgyblion.

Mae rhai prosiectau yn cynnwys adeiladu cyfleusterau hollol newydd. Byddai angen cyllid cyfatebol gan Lywodraeth Cymru a chymeradwyaeth y Gweinidogion ar y prosiectau mwy hyn.

Mae'r Cyngor hefyd yn bwriadu dechrau'r gwaith dylunio ar y cynigion hyn nawr. Mae hyn yn golygu y gallai'r ddarpariaeth newydd fod yn barod tua blwyddyn yn gynt na phe bai'r gwaith dylunio yn cael ei ohirio.

Ariannu lleoliadau ysgol drwy refeniw

Mae cyllid ar gyfer ysgolion prif ffrwd yn seiliedig yn bennaf ar nifer y disgyblion sydd ganddynt, ynghyd â sawl taliad cyfandaliad sefydlog ar gyfer pob ysgol.

Mae lleoliadau mewn ysgolion arbennig a chanolfannau adnoddau arbenigol (CAAau) yn costio mwy i'r Cyngor na lleoliadau mewn ysgolion prif ffrwd. Mae hyn yn bennaf oherwydd bod llai o ddisgyblion mewn dosbarth arbenigol a chymhareb uwch o staff i ddisgyblion.

Pan fydd disgybl angen lleoliad arbenigol ond mae ysgolion arbennig a CAAau y Cyngor ei hun yn llawn, mae'r Cyngor yn dibynnu ar ddarparwyr addysg annibynnol nes bod lle ar gael. Mae hyn yn sicrhau bod disgybl yn gallu cael mynediad at ddarpariaeth briodol. Fodd bynnag, mae'r lleoliadau annibynnol hyn fel arfer yn ddrytach na lleoedd mewn ysgolion arbennig neu Ganolfannau Adnoddau Arbenigol.

Byddai ehangu nifer y lleoedd mewn ysgolion arbennig a gynhelir a CAAau yn helpu i leihau dibyniaeth y Cyngor ar leoliadau annibynnol costus. Byddai hefyd yn sicrhau bod lleoedd arbenigol ar gael ledled y ddinas lle mae eu hangen.

Pan fydd disgybl ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn symud o addysg brif ffrwd i ddarpariaeth arbenigol, nid yw'r ysgol brif ffrwd bellach yn derbyn cyllid fesul disgybl ar gyfer y disgybl hwnnw. Fodd bynnag, mae'r gost i ysgolion prif ffrwd o gyflogi'r staff cymorth ychwanegol sydd eu hangen ar gyfer rhai disgyblion ag ADY yn llawer uwch na'r cyllid maen nhw'n ei dderbyn ar gyfer y disgyblion hynny. Mae nifer o ysgolion Caerdydd eisoes mewn diffyg cyllideb oherwydd eu bod wedi gorfod cyflogi staff ychwanegol i ddarparu cymorth priodol i ddisgyblion ag ADY.

Bydd angen i gostau refeniw y lleoedd ychwanegol hyn gael eu hariannu o'r gyllideb ysgolion ddirprwyedig bresennol.

Byddai cynyddu darpariaeth arbenigol yn symud cyfran fwy o gyfanswm y cyllid tuag at leoliadau arbenigol a byddai'n lleihau cyfran y gyllideb i ysgolion prif ffrwd. Fodd bynnag, byddai'n gwneud y system gyffredinol yn fwy effeithlon yn y pen draw. Byddai'n helpu i leihau'r straen ariannol ar ysgolion prif ffrwd a achosir gan gefnogi disgyblion ag anghenion ADY sylweddol.

Ni fyddai disgwyl i sefydlu, neu ehangu, Canolfan Adnoddau Arbenigol mewn ysgol gael effaith negyddol ar gyllideb ysgol. Mae'r cyllid ar gyfer staff ac adnoddau ar gyfer y Ganolfan Adnoddau Arbenigol yn bodloni neu'n fwy na'r gost i'r ysgol o gynnal y Ganolfan.

Bydd yn rhaid i'r Cyngor hefyd ariannu costau trafnidiaeth ysgol ar gyfer pob cynnig. Gall y gost gyffredinol i'r Cyngor o gludo mwy o ddisgyblion i ddarpariaeth arbenigol gynyddu. Byddai gwell lledaeniad i leoedd, ymhen amser, yn golygu bod llawer o ddisgyblion yn gallu cael mynediad at leoliad arbenigol yn agosach at eu cartrefi. Byddai hyn yn cyfyngu'r cynnydd mewn costau trafnidiaeth cartref i'r ysgol..

Darpariaeth Iechyd

Mae gan rai o'r disgyblion sy'n mynychu ysgolion Caerdydd anghenion iechyd neu feddygol ychwanegol, sy'n gofyn bod ysgolion yn gweithio gyda Gwasanaethau'r GIG ac mae trafodaethau cadarnhaol ar lefel uwch yn cael eu cynnal ynghylch y cynigion ADY.

Cynhaliwyd ystod eang o brosiectau cydweithredol gan y gwasanaethau Addysg a'r GIG, i wella sylfaen sgiliau staff addysg mewn lleoliadau ysgolion arbennig a phrif ffrwd, gan gynyddu eu gallu i roi cyngor gan wasanaethau iechyd ar waith, er budd unigolion a grwpiau.

Er enghraifft, mae gan Addysg Gytundeb Lefel Gwasanaeth (CLG) gyda'r Gwasanaethau Therapi Iaith a Lleferydd a Therapi Galwedigaethol i sicrhau capasiti ar gyfer ystod o wasanaethau hyfforddi ac ataliol mewn ysgolion prif ffrwd a chanolfannau adnoddau. Mae gan y Storfa Offer ar y Cyd CLG, i ddarparu cymhorthion symudedd, ac mae'r Tîm Athrawon Arbenigol Cynhwysiant Anabledd yn darparu cymorth a chynghor o ran Cynlluniau Codi a Chario a Gofal Iechyd, gan gyfeirio at wasanaethau nyrsio ar gyfer hyfforddiant ynghylch cyflyrau amrywiol gan gynnwys Diabetes ac Epilepsi.

Yn ddiweddar, mae'r bwrdd iechyd wedi penodi swyddog prosiect i arwain ar brosiect lleol: 'Prosiect Twf Ysgolion Arbennig', sy'n edrych ar greu model o weithio amlasiantaethol er mwyn cefnogi anghenion iechyd plant yn ysgolion Caerdydd a Bro Morgannwg yn y modd gorau posib. Bydd swyddogion yn gweithio gyda chydweithwyr iechyd er mwyn helpu i symud y prosiect hwn yn ei flaen.

Datblygu'r gweithlu addysg

Bydd y gwaith ehangu cynlluniedig o ddarpariaeth addysgol arbenigol yn effeithio ar ofynion gweithlu ysgolion dros amser. Wrth i fwy o ddysgwyr symud o leoliadau prif ffrwd i leoliadau arbenigol, bydd angen llai o staff mewn ysgolion prif ffrwd, wrth i rolau ychwanegol gael eu creu mewn darpariaeth arbenigol newydd neu estynedig. Er y bydd cynyddu lleoedd arbenigol a gynhelir gan y Cyngor yn lleihau'r ddibyniaeth ar ddarparwyr annibynnol, bydd hyn yn rhoi cyfleoedd i greu rolau addysgu a chymorth arbenigol newydd, ac i staff presennol gael eu cadw, gan gynnwys athrawon, Cynorthwywyr Addysgu Lefel Uwch, Cynorthwywyr Addysgu, Goruchwylwyr Canol Dydd a staff cymorth eraill.

Mae nifer y derbyniadau i ysgolion cynradd wedi gostwng, gyda disgwyl i'r niferoedd ar y gofrestr yn y dyfodol fod tua 20% yn is nag yn 2020, sy'n golygu y bydd angen llai o rolau addysgu a chymorth prif ffrwd, tra bydd angen ehangu'r gweithlu mewn darpariaeth arbenigol. Bydd hyn yn effeithio ar y sector uwchradd yn yr un modd, gydag oedi o saith mlynedd.

Mae Strategaeth Cynhwysiant Caerdydd yn pwysleisio'r angen am strategaeth gweithlu i gefnogi nodau cynhwysiant. Mae hyn yn cynnwys arallgyfeirio staff ar lefelau uwch a chyrrff llywodraethu, a sicrhau digon o staff medrus ar gyfer darpariaeth arbenigol ehangach, gan gynnwys darpariaeth Gymraeg.

Mae'r Cyngor wedi sefydlu Grŵp Datblygu'r Gweithlu gyda rhanddeiliaid gan gynnwys cynrychiolwyr ysgolion, gan weithio gyda'r sectorau Addysg Uwch ac Addysg Bellach a phartneriaid eraill, i gefnogi'r

gwaith o recriwtio, hyfforddi, datblygiad parhaus a chadw staff ysgolion, ac i ystyried y ffordd orau o weithredu modelau staffio sy'n briodol ar gyfer pob dysgwr ym mhob darpariaeth arbenigol.

Trefniadau Llywodraethu

Mae'r newidiadau arfaethedig yn ymwneud ag ehangu'r darpariaethau anghenion dysgu ychwanegol presennol a sefydlu darpariaethau newydd mewn ysgolion a gynhelir.

Ni fyddai unrhyw newid i'r trefniadau llywodraethu presennol, gyda Phennaeth a Chorff Llywodraethu pob ysgol yn gyfrifol am reoli a llywodraethu'r darpariaethau anghenion dysgu ychwanegol

Effaith y cynigion ar y Gymraeg

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg. Ar hyn o bryd, cynigir darpariaeth ysgol arbennig i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol trwy gyfrwng y Saesneg yn unig.

Byddai'r newidiadau arfaethedig yn cynyddu nifer y lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol cynradd cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol i fynd i'r afael â'r diffyg lleoedd presennol.

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr oedran uwchradd sydd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol ar gael yn Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr Byddai'r bwriad o sefydlu darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer dysgwyr oedran cynradd ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol yn Ysgol Gymraeg Coed-y-Gof, yn agos iawn i Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr ac o fewn yr un clwstwr uwchradd yn cefnogi gwaith partneriaeth agos a chynllunio pontio i ddisgyblion.

Mae darpariaeth Canolfan Adnoddau Arbenigol cyfrwng Cymraeg i ddysgwyr oedran cynradd ag anghenion dysgu cymhleth ar gael yn Ysgol Gymraeg Pwll Coch ac i ddysgwyr uwchradd yn Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Mae'r Cyngor yn disgwyl i'r effaith ar y Gymraeg yn deillio o'r newidiadau arfaethedig i fod yn gadarnhaol.

Mae'r Cyngor hefyd yn ymgynghori ar gynigion i gynyddu nifer y lleoedd Canolfan Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol cyfrwng Cymraeg.

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cynigion hyn yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Dangosodd adborth o arolygon a gyflwynwyd i ysgolion ym mis Mai a mis Mehefin 2025 fod angen cynyddu'r ddarpariaeth arbenigol cyfrwng Cymraeg. Fodd bynnag, nid yw'r wybodaeth arolwg yma'n dangos cyfran y dysgwyr a allai fod yn gymwys i gael lle mewn ysgol arbennig neu lle mewn canolfan adnoddau arbenigol.

Mae'r Cyngor wedi ystyried, ar y cyd â Phennaethiaid Ysgolion Arbennig Caerdydd, y ffordd orau o ddarparu ar gyfer dysgwyr cyfrwng Cymraeg sydd angen lle mewn ysgol arbennig.

Nid oes gan ysgolion arbennig cymunedol yng Nghymru gategori iaith dynodedig diodyn, yn ôl Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) 2025. Gallant ddynodi categori iaith yn wirfoddol os yw eu darpariaeth yn cyd-fynd ag un o'r categorïau safonol (e.e., Prif Iaith - Cymraeg neu Ddwy Iaith).

Mae hyn oherwydd:

- Mae ysgolion arbennig cymunedol yn aml yn darparu ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol cymhleth neu amrywiol, a allai fod angen dulliau addysgol unigol iawn arnynt.

- Mae hyblygrwydd yn y ddarpariaeth iaith yn caniatáu i ysgolion arbennig deilwra eu cwricwlwm i anghenion penodol eu disgyblion, heb gael eu cyfyngu gan gategori penodol.
- Mae'r opsiwn dynodi gwirfoddol yn sicrhau y gellir cydnabod ysgolion sydd â darpariaeth Gymraeg gref o hyd.

Rhaid i ysgolion arbennig cymunedol baratoi cynllun cyflawni addysg Gymraeg, sy'n amlinellu:

- Faint o addysg Gymraeg a ddarperir.
- Cynigion i hyrwyddo ethos a diwylliant Cymraeg.
- Cymorth i rieni nad ydynt, o bosib, yn hyderus yn y Gymraeg.

Bydd y Cyngor yn gweithio gydag ysgolion arbennig, ysgolion cynradd ac uwchradd Cymraeg a rhanddeiliaid perthnasol eraill i ddatblygu darpariaeth ar gyfer dysgwyr y nodir eu bod yn gymwys ar gyfer lle mewn ysgol arbennig, y mae angen addysg cyfrwng Cymraeg neu ddwy iaith, neu lle ffefrir hynny, ar eu cyfer.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, mae'r Cyngor wedi ymrwmo i ddarparu Ysgolion Lleol i Blant Lleol, ynghyd ag annog y defnydd o ddulliau teithio cynaliadwy i ysgolion, megis cerdded a beicio.

Mae pob prosiect ysgol yn ystyried materion trafndiaeth allweddol pan gaiff y prosiectau eu cynllunio ac yn ystyried yr angen i ddarparu llwybrau mwy diogel i annog cerdded, beicio a dulliau teithio llesol eraill i'r ysgol.

Yng ngoleuni'r pandemig a chyda'r buddsoddiadau presennol mewn TGCh ledled y ddinas, gallai symudiadau myfyrwyr leihau ymhellach wrth i dechnoleg symudol ddatblygu ymhellach gan ganiatáu dulliau addysgu hyblyg. Mae gan y rhain y potensial i arwain at Gynllun Teithio mwy effeithlon a chyfrannu ymhellach at dargedau'r Cyngor i leihau ei allyriadau carbon.

Cydraddoldeb

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar wasanaethau cyhoeddus i hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu.

Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (EAG) yn broses sy'n edrych ar bolisi, prosiect neu gynllun i wneud yn siŵr nad yw'n gwahaniaethu yn erbyn rhywun ar sail y nodweddion gwarchoddedig a nodwyd yn Neddf Cydraddoldeb 2010 (oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd/cred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol).

Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb cychwynnol wedi'i wneud ac mae ar gael i'w weld yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Effaith ar y Gymuned

Mae Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned yn asesu'r effaith bosibl y gallai'r cynnig hwn ei chael ar y gymuned leol. Wrth ystyried y potensial ar gyfer effaith ar y gymuned ehangach yn sgil y cynnig, ystyrir y canlynol: Man Agored Cyhoeddus, tir parc, y modd y defnyddir cyfleusterau'r ysgol ar hyn o bryd gan y gymuned, sŵn a thagfeydd traffig. Bydd swyddogion yn gweithio gydag ysgolion ac unrhyw grŵp cymunedol i wneud yn siŵr bod y cynnig yn osgoi effaith negyddol os yw hynny'n bosibl.

Mae Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cychwynnol wedi'i wneud ac mae ar gael i'w weld yn [Darpariaethau Anghenion Dysgu Ychwanegol \(ADY\)](#)

Caiff yr asesiad ei adolygu a'i ddiweddarau ar ôl yr ymgynghoriad, ac ar adegau allweddol os aiff y cynigion yn eu blaen.

Tarfu Posibl i Ddisgyblion

Mae gan y Cyngor brofiad sylweddol o gyflawni prosiectau adeiladu, addasu ac ail-wampio yn llwyddiannus ar safleoedd ysgolion sydd wedi'u meddiannu o ganlyniad i ddatblygu rhaglen drefniadaeth ysgolion fawr ac sy'n tyfu.

Os bwrir ymlaen â'r newidiadau arfaethedig, byddai swyddog prosiect arweiniol yn cael ei neilltuo i weithio gyda'r cyrff llywodraethu perthnasol i oruchwyllo'r gwaith o ddatblygu ffrydiau gwaith i gefnogi'r prosiect.

Byddai unrhyw waith adeiladu a wneir yn cael ei reoli'n effeithiol mewn ymgynghoriad â'r ysgolion yn y cynigion hyn i sicrhau bod y cwricwlwm yn parhau i gael ei gyflwyno a bod safonau uchel o ran addysg a diogelwch yn cael eu cynnal.

Lle bynnag y bo'n bosibl, byddai unrhyw addasiadau i adeiladau presennol yn digwydd yn ystod y gwyliau ysgol er mwyn lleihau unrhyw effaith bosib ar addysgu a dysgu. Mae gan ysgolion Caerdydd brosesau hirsefydlog ar gyfer cynllunio a chefnogi pontio rhwng lleoliadau.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Dyddiadau Allweddol

Bydd y Cyngor yn casglu ac yn crynhoi'r adborth a ddaw o'r ymgynghoriad hwn. Yna bydd swyddogion y Cyngor yn adrodd hyn wrth Gabinet y Cyngor. Bydd yr adroddiad ymgynghori ar gael i unrhyw un ei weld/lawrlwytho ar wefan y Cyngor. Cewch hefyd gopi trwy ddefnyddio'r manylion cyswllt yn y ddogfen hon.

Os yn dilyn yr ymgynghoriad y cytunir bod unrhyw un o'r cynigion yn mynd yn ei flaen, mae nifer o gamau pellach y bydd yn rhaid i'r Cyngor eu cymryd cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

Nodir y camau hyn yn Nhabl 21 isod:

Tabl 21: Camau yn y dyfodol (Gall yr amserlen hon newid)

Proses Statudol	Amserlen
Cyfnod Ymgynghori	09 Chwefror – 26 Mawrth 2026
Adroddiad ymgynghori i'w ystyried gan Gabinet y Cyngor a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor	Mai 2026
Dyddiad cychwyn a ddisgwylir ar gyfer y Cyfnod Gwrthwynebu, ar ôl cyflwyno'r hysbysiad statudol (pan ellir gwneud gwrthwynebiadau ffurfiol)	Mehefin/Gorffennaf 2026
Dyddiad y disgwylir i'r Cyfnod Gwrthwynebu ddod i ben	Gorffennaf 2026
Penderfyniad terfynol gan Gabinet y Cyngor	Medi 2026
Cyhoeddi'r adroddiad gwrthwynebiadau ar wefan y Cyngor ynghyd â hysbysiad o benderfyniad y Cabinet	Medi 2026

Cyfnod ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynigion hyn yn dechrau ar 09 Chwefror ac yn dod i ben ar 26 Mawrth 2026.

Gweler tudalen 7 am ragor o fanylion am sut i ymateb a mynegi eich barn.

Bydd y Cyngor yn cyhoeddi adroddiad ymgynghori ar ei wefan. Rhaid cyhoeddi'r adroddiad o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol.

Gallwch ofyn hefyd am gopi caled o'r adroddiad.

Bydd yr adroddiad yn nodi'r materion a godwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori ac yn rhoi ymateb y Cyngor i'r materion hyn. Bydd yr adroddiad yn cynnwys barn Estyn am y cynigion ac unrhyw ymatebion ffurfiol a dderbyniwyd gan aelodau etholedig, cyrff llywodraethu ysgolion, penaethiaid ac unrhyw gyrff cynrychioliadol. Bydd pwyntiau a gaiff eu codi mewn ymatebion unigol yn cael eu crynhoi a'u hystyried ond nid eu cyhoeddi yn llawn.

Bydd Cabinet y Cyngor yn ystyried yr adroddiad ymgynghori ac yn penderfynu bwrw ymlaen â'r newidiadau a gynigir ai peidio.

Os yw'r Cabinet yn penderfynu bwrw ymlaen â'r newid, rhaid i'r Cyngor gyhoeddi dogfen o'r enw 'hysbysiad statudol' ar gyfer pob newid arfaethedig. Datganiad swyddogol yw hwn sy'n dweud y bydd y newidiadau'n mynd rhagddynt.

Hysbysiad Statudol

Hysbysiad statudol yw'r cyhoeddiad swyddogol ar gynnig terfynol. Rhaid i Cabinet y Cyngor roi'r gymeradwyaeth i gyhoeddi hysbysiad statudol. Byddai hyn ond yn cael ei ystyried wedi i adroddiad ar yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad ddod i law'r Cabinet. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol fel sydd wedi ei amlinellu yn y Cod Trefniadaeth Ysgolion 2018.

Byddai'r Cyngor yn cyhoeddi'r hysbysiadau statudol ar ei wefan. Byddai copïau o'r hysbysiadau hefyd yn cael eu rhoi ym mhrif fynedfa'r ysgol/safle a effeithir gan yr hysbysiad, neu gerllaw. Rhoddir copïau o'r hysbysiad i ysgolion yr effeithir arnynt hefyd, i'w dosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau staff (gall yr ysgolion hefyd dddosbarthu'r hysbysiad drwy e-bost). Mae'r hysbysiad statudol yn nodi manylion y cynigion ac yn gofyn i unrhyw un sydd am wrthwynebu wneud hynny. Rhaid i wrthwynebiadau fod yn ysgrifenedig. Rhaid eu hanfon i'r Cyngor o fewn y dyddiadau a nodir ar yr hysbysiad.

Penderfynu ar y cynigion

Cabinet Cyngor Caerdydd fyddai'n penderfynu ar y cynigion. Mae hyn yn golygu y bydd yn gwneud y penderfyniad terfynol ynghylch a fydd y newidiadau yn mynd rhagddynt. Gall y Cabinet benderfynu cymeradwyo neu wrthod y cynnig, neu ei gymeradwyo â rhai newidiadau (addasiadau). Bydd y Cyngor yn ystyried unrhyw wrthwynebiad a ddaeth i law yn ystod y Cyfnod Gwrthwynebu wrth wneud ei benderfyniad.

Hysbysiad o'r Penderfyniad

Ar ôl penderfynu ar y cynnig, byddai partïon â diddordeb yn cael gwybod am y penderfyniad. Caiff penderfyniadau eu cyhoeddi hefyd ar wefan y Cyngor.

Atodiad 1

Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol yng Nghaerdydd

Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) yw'r cymorth a roddir i blentyn neu berson ifanc ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) sy'n ychwanegol neu'n wahanol i'r hyn sydd ar gael yn gyffredinol i eraill o'r un oedran. Rhaid i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys yng Nghynllun Datblygu Unigol (CDU) dysgwr. Yng Nghymru, gall DDdY a gynhelir gan Awdurdod Lleol fod o fewn y canlynol:

- Ysgolion prif ffrwd
- Canolfannau Adnoddau Arbenigol, neu
- Ysgolion arbennig

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn ysgolion prif ffrwd

Mae addysg gynhwysol mewn ysgolion prif ffrwd yn canolbwyntio ar greu amgylchedd lle gall pob dysgwr, waeth beth fo'u galluoedd, anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau, ddysgu gyda'i gilydd.

Mae addysgu a dysgu o ansawdd da i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn cynnwys sawl egwyddor ac arfer allweddol sy'n sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad i'r cwricwlwm a chyflawni eu potensial llawn.

Mae agweddau pwysig ar y ddarpariaeth hon yn cynnwys:

- Amgylchedd Cynhwysol:** Creu awyrgylch ystafell ddosbarth croesawgar a chefnogol lle mae pob dysgwr yn teimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi a'i gynnwys. Mae hyn yn cynnwys hyrwyddo perthnasoedd cadarnhaol a pharch ymhlith dysgwyr a staff.
- Gwahaniaethu:** Addasu dulliau a deunyddiau addysgu i fodloni anghenion amrywiol dysgwyr. Gallai hyn gynnwys defnyddio cymhorthion gweledol, gweithgareddau ymarferol, ac amrywio cyflymder y cyfarwyddyd i addasu gwahanol arddulliau dysgu.
- Cymorth wedi'i Dargedu:** Cymorth ac ymyriadau wedi'u teilwra yn seiliedig ar anghenion penodol pob dysgwr. Gallai hyn gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach, neu adnoddau ychwanegol i helpu dysgwyr i lwyddo.
- Gwasanaethau Cymorth:** Gall ysgolion gynnig arbenigwyr i weithio gyda'r staff i sicrhau bod anghenion y dysgwyr yn cael eu bodloni a'u darparu gyda'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol fwyaf priodol; mae'r rhain yn cynnwys Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Allgymorth Ysgol Arbennig a Chwrsela Seiliedig ar Ysgolion
- Cymorth Ymddygiad Cadarnhaol:** Gweithredu strategaethau i hyrwyddo ymddygiad cadarnhaol ac emosïynol, iechyd a lles, gan greu amgylchedd ystafell ddosbarth/ysgol gefnogol a chynhwysol.
- Defnyddio Technoleg Gynorthwyol:** Ymgorffori technoleg ac offer sy'n cynorthwyo dysgu a chyfathrebu, megis meddalwedd addasol, dyfeisiau cyfathrebu, ac offer arbenigol lle bo hynny'n briodol
- Cyllid dirprwyedig:** mae pob ysgol yn derbyn cyllideb Cymorth ADY fel rhan o'u cyllideb ysgol ddirprwyedig, i dalu costau staff ac adnoddau Ymyrraeth Gynnar a Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol.

- (viii) **Partneriaethau ag iechyd:** ystod o drefniadau cydweithredol a chydweithredol gyda'r GIG i gefnogi adnabod ac ymyrryd yn gynnar
- (ix) **Dysgu proffesiynol:** Mae gan bob ysgol fynediad at ystod o gyfleoedd dysgu a datblygiad proffesiynol a ddarperir gan y Gwasanaeth Seicoleg Addysg, timau addysgu arbenigol a Thîm Statudol ADY, yn aml mewn cydweithrediad â gwasanaethau iechyd.

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn Canolfannau Adnoddau Arbenigol

Mae Canolfan Adnoddau Arbenigol (CAA) yn gyfleuster o fewn ysgol brif ffrwd sydd wedi'i gynllunio i gefnogi dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) tra'n caniatáu iddynt integreiddio â'u cyfoedion lle bo hynny'n briodol ac yn addas.

Mae'r gyllideb a'r cyfrifoldeb am reoli'r canolfannau yn cael ei ddirprwyo i gorff llywodraethu'r ysgol brif ffrwd, ond mae'r awdurdod lleol yn rheoli derbyniadau. Mae gwasanaethau arbenigol awdurdodau lleol yn cydlynu ystod o hyfforddiant a dysgu proffesiynol ar gyfer staff y ganolfan adnoddau a chyrrff llywodraethu cymorth yn y broses o benodi a datblygu staff addysgu a chymorth arbenigol.

Mae nodweddion allweddol canolfan adnoddau arbenigol yng Nghaerdydd, yn ogystal â'r ddarpariaeth o fewn ystafell ddsbarth prif ffrwd, yn cynnwys:

- (i) **Gofod Pwrpasol:** Mae gan y ganolfan adnoddau ei hystafelloedd dosbarth a'i chyfleusterau ei hun yn yr ysgol prif ffrwd, gan ddarparu amgylchedd diogel a chefnogol i ddysgwyr ag ADY.
- (ii) **Staff cymwysedig, profiadol ac arbenigol:** Mae'r ganolfan wedi'i staffio gan athrawon a chynorthwyr addysgu sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anabledau ac anawsterau dysgu amrywiol.
- (iii) **Gwasanaethau Therapiwtig:** Mae gan y ganolfan adnoddau fynediad at wasanaethau fel Seicoleg Addysgol, Timau Athrawon Arbenigol, Therapi Iaith a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr.
- (iv) **Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr:** Mae dosbarthiadau llai o faint a mwy o staffio yn caniatáu i ddysgwyr dderbyn cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, gwaith pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan.
- (v) **Cynhwysiant mewn dysgu prif ffrwd:** Mae'r canolfannau awtistiaeth a'r canolfannau amhariad clyw yn canolbwyntio ar ddysgwyr ag anghenion dysgu prif ffrwd. Mae cymarebau staff : dysgwyr yn parhau i fod yn uchel, ond mae'r ffocws ar gefnogi cymaint o fynediad â phosibl i ddysgu prif ffrwd

Canolfannau Adnoddau Arbenigol yng Nghaerdydd

Mae'r Canolfannau Adnoddau Arbenigol presennol wedi'u nodi isod, gydag eglurhad o'r meini prawf derbyn ac ystod y ddarpariaeth.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Anghenion Dysgu Cymhleth	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Wedi asesu a nodi anghenion sy'n ymwneud ag anawsterau dysgu • Hanes o gyflawni cynnydd ar gyfradd arafach na'u cyfoedion • Anawsterau parhaus a hirdymor wrth gaffael sgiliau iaith, llythrennedd a rhifedd, sy'n effeithio ar fynediad i'r cwricwlwm • Anawsterau gyda sgiliau dysgu annibynnol sy'n rhwystr i ddysgu, fel gwrando a siarad, cwblhau gwaith ar eu pennau eu hunain a gofyn am help <p>Hefyd, gall dysgwyr fod ag un neu fwy o anghenion yn y meysydd canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleferydd, iaith a chyfathrebu • anhawster dysgu penodol • anghenion corfforol, meddygol neu synhwyraidd • awtistiaeth 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd tawel, dosbarth bach gyda chymhareb uwch o oedolion i ddysgwr sy'n darparu dull meithrin o ddysgu wedi'i bersonoli • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o ddiwallu anghenion dysgwyr ag anawsterau dysgu neu anabledau • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. • Dull amlsynhwyraidd gyda chwricwlwm gwahaniaethol iawn yn seiliedig ar gryfderau a diddordeb y disgybl • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o ddiwallu anghenion dysgwyr ag anawsterau dysgu neu anabledau • Cymorth ac ymyriadau wedi'u targedu i ddysgwyr sydd ag anawsterau dysgu penodol, megis dyslecsia, dyscalcwlia a dyspracsia • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgolion â Chanolfannau Adnoddau Arbenigol Anghenion Dysgu Cymhleth	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Bryn Hafod	4-11	20
Ysgol Gynradd Greenway	4-11	20
Ysgol Gynradd Llanedern	4-11	20
Ysgol Gynradd Llanisien Fach	4-11	30
Ysgol Gynradd Marlborough	4-11	30
Ysgol Gynradd Moorland	4-11	20
Ysgol Gynradd Severn	4-11	20
Tŷ Calon, Ysgol Uwchradd yr Eglwys Newydd	11-19	100
Ysgol Uwchradd Willows	11-19	30
Ysgol Gynradd Windsor Clive	4-11	20
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Cyfrwng Cymraeg)	11-19	30
Ysgol Gynradd Pwll Coch (Cyfrwng Cymraeg)	4-11	20

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosis o awtistiaeth neu ar y llwybr niwroddatblygiadol gyda'r prif rwystr o gyfathrebu a rhyngweithio. • Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd • Potensial uchel i ddysgu a llwyddo yn y brif ffrwd ond mae angen cefnogaeth sylweddol mewn cyfathrebu a dealltwriaeth gymdeithasol • Rhwystrau i ddysgu oherwydd anawsterau synhwyrdd/cyfathrebu cymdeithasol/rheoleiddio emosiynol sylweddol • Y gallu i gymryd rhan mewn rhai agweddau ar fywyd ysgol/dysgu yn yr ystafell ddosbarth <p>Yn ogystal, efallai bod rhai neu'r cyfan yn bresennol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heriau cyfathrebu cymdeithasol a rhyngweithio cymdeithasol • Ymddygiad ailadroddus a chyfyngol • Bod yn or neu'n dan sensitif i amgylchedd yr ysgol • Diddordebau neu hobiau sy'n gofyn am gryn ganolbwyntio • Gorbryder eithafol 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol ar gyfer cefnogi dysgwyr ag awtistiaeth / anawsterau cyfathrebu cymdeithasol • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddosbarth cyfan. • Gofod cyffro isel gydag amgylchedd strwythuredig iawn lle defnyddir strategaethau cymorth gweledol yn gyson ac wedi'u teilwra i anghenion y dysgwr • Cwricwlwm unigol, yn seiliedig ar gryfderau, anghenion a diddordebau pob dysgwr, ond sy'n parhau i fod yn cyd-fynd yn fras â'r cwricwlwm prif ffrwd gyda chyfleoedd ar gyfer integreiddio • Aseidiadau SCERTS a ddefnyddir i fonitro cynnydd a gosod targedau ar gyfer sgiliau cyfathrebu cymdeithasol a rheoleiddio emosiynol • Defnyddio PECS a symbolau gweledol i helpu i ddatblygu sgiliau cyfathrebu • Defnyddio strategaethau TEACCH fel gweithfannau strwythuredig • Mae dysgwyr yn cael eu cefnogi i adeiladu perthnasoedd, rheoli gorbryder, ac ymdopi â newidiadau gan ddefnyddio strategaethau wedi'u teilwra i'w proffiliau unigol • Mynediad i wersi prif ffrwd a grŵp cyfoedion ar gyfer gwersi, gwasanaethau, amseroedd egwyl, neu weithgareddau allgyrsiol, yn seiliedig ar eu parodrwydd a'u hanghenion. • Mae integreiddio yn cael ei gynllunio a'i gefnogi'n ofalus, gyda chyfathrebu rheolaidd rhwng timau staff a rhieni • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgolion sydd â Chanolfannau Adnoddau Arbenigol Awtistiaeth/Cyfathrebu Cymdeithasol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Uwchradd Cantonian	11-19	30
Ysgol Uwchradd Cathays	11-19	50*
Ysgol Gynradd Coed Glas	4-11	20
Ysgol Uwchradd Llanisien	11-19	45
Ysgol Gynradd Pentre-baen	4-11	24
Ysgol Gynradd Springwood	4-11	28
Ysgol Esgob Llandaf (Canolfan Marion)	11-18	66
Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf (Cyfrwng Cymraeg)	11-19	30

*Ehangu graddol i 50 lle, wedi'i gapio dros dro ar 20 lle nes bod Ysgol Uwchradd Cathays newydd wedi'i gwblhau.

Canolfannau Adnoddau Arbenigol Iechyd a Lles Emosiynol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anghenion emosiynol ac ymddygiadol sylweddol; yn weithredol 2-3 blynedd y tu ôl i'w cyfoedion yn y maes hwn sy'n cael ei nodi fel rhwystr i'w dysgu Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd Potensial uchel i ddysgu a llwyddo yn y brif ffrwd ond angen cefnogaeth sylweddol gyda'u hiechyd a lles emosiynol. Potensial i ddychwelyd i'w hysgol prif ffrwd leol o fewn 1-2 flynedd Nid yw anawsterau ymlyniad gyda dysgwyr wedi dysgu gwneud perthynas ymddiriedol gydag oedolion neu i gysylltu'n briodol â phlant eraill Gall y math o ymddygiad amrywio o gyflwyniad awtistig sy'n cael ei dynnu'n ôl yn gymdeithasol / goddefol, i gydymffurfio yn agored i elyniaethus, ymosodol a herfeiddiol agored <p>Yn ogystal â hyn, gallant hefyd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cael anawsterau wrth ffurfio perthnasoedd Angen cymorth i reoleiddio eu hemosiynau Angen cymorth gyda rhyngweithio â chyfoedion Cael anawsterau sylweddol gyda threfniadau a disgwyliadau ysgol Dangos ymddygiadau sy'n effeithio'n negyddol ar eu cynnydd a/neu eraill 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach, digyffro a strwythuredig gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad o ddull sy'n seiliedig ar drawma o gefnogi dysgwyr ag anghenion iechyd a lles emosiynol. Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Mynediad at wersi prif ffrwd a rhyngweithio cymdeithasol â chyfoedion prif ffrwd Pecyn ailintegreiddio i gefnogi dychwelyd arfaethedig y plentyn i'w ysgol gartref ar sail amser llawn Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith a Galwedigaethol o'r Awdurdod Lleol.

Ysgol â Chanolfannau Adnoddau Iechyd a Lles Emosiynol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Baden Powell	7-11	8
Ysgol Uwchradd Gymunedol Gorllewin Caerdydd	11-18	20
Ysgol Gynradd y Tyllgoed	7-11	8
Ysgol Gynradd Lakeside	4-7	16
Ysgol Gynradd Springwood	4-7	8
Ysgol Gyfun Gymraeg Plasmawr (Cyfrwng Cymraeg)	11-18	20

Canolfan Adnoddau Arbenigol Iaith a Lleferydd	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Anhawster lleferydd ac iaith sylweddol a phenodol • Proffil gwybyddol sy'n dod o fewn yr ystod anawsterau dysgu cymedrol i uwch na'r cyfartaledd • Potensial i ddychwelyd i'w hysgol prif ffrwd leol o fewn blwyddyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach, digyffro a strwythuredig gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o gefnogi dysgwyr ag anawsterau lleferydd ac iaith • Lleoliad hyblyg rhwng 2 – 9 tymor • Cwricwlwm prif ffrwd gwahaniaethol wedi'i deilwra i bob unigolyn • Ymyriadau lleferydd a/neu iaith penodol yn seiliedig ar anghenion unigol y plentyn ac wedi'u hymgorffori yn eu trefn ddyddiol • Ystod o strategaethau ac ymyriadau unigol a grŵp i ddatblygu sgiliau iaith derbyniol a mynegiannol a hwyluso datblygiad seiniau lleferydd a sgiliau ieithyddol • Gellir defnyddio strategaethau eraill megis Makaton, Mynegiant ag Ysgogiad, POPAT (rhaglen Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Ffonolegol) a'r defnydd cyson o ddelweddau i gefnogi synau lleferydd wedi'u targedu a/neu ddealltwriaeth o iaith • Mynediad at gyngor arbenigol gan Seicolegydd Addysg, Athrawon Arbenigol, Therapyddion Lleferydd ac Iaith o'r Awdurdod Lleol • Cyswllt, cyngor ac arweiniad rhwng y Dosbarth Ymyrraeth Gynnar a'r ysgol gartref

Ysgolion â Chanolfan Adnoddau Arbenigol Iaith a Lleferydd	Ystod Oedran	Lleoedd
Ysgol Gynradd Fair oak	5-7	8**

**Nid yw lleoedd wedi'u 'dynodi' yn ffurfiol; mae dysgwyr yn mynychu dros dro ac yn aros ar gofrestr ysgol gartref.

Canolfan Adnoddau Arbenigol Amhariad Clyw	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosis meddygol o golled clyw cymedrol/ difrifol neu ddwys, sy'n cael ei nodi fel eu prif Angen Dysgu Ychwanegol • Peidio â chyrraedd eu potensial o fewn ysgol prif ffrwd/lleoliad blynyddoedd cynnar neu mae tystiolaeth bod y bwch cyrhaeddiad yn ehangu gyda'u cyfoedion • Gofyn am fynediad i amgylchedd iaith arwyddion i ddatblygu eu sgiliau cyfathrebu a chael mynediad i'r cwricwlwm e.e. BSL / SSE • Byddai'n elwa o fynediad at grŵp cyfoedion sy'n arwyddo Byddar a diwylliant Byddar <p>Gall hyn gynnwys un neu fwy o ganlyniad</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oedi sylweddol yn natblygiad iaith • Anhawster sylweddol gyda chael mynediad i'r cwricwlwm o fewn lleoliad prif ffrwd, er gwaethaf hyfforddiant, cefnogaeth, offer arbenigol ac addasiadau rhesymol <p>Yn ogystal, gall rhai dysgwyr gyflwyno angen dysgu eilaidd neu ychwanegol fel angen dysgu, angen emosiynol neu gorfforol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb oedolion i ddysgwyr uwch • Mae gan staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol ar gyfer cefnogi plant a phobl ifanc fyddar • Dull strwythuredig o gyflwyno a datblygu iaith • Technegau a dulliau a gynlluniwyd ar gyfer plant byddar h.y. Ffoneg weledol, hyfforddiant clywedol, rhaglenni gwranddo • Amgylchedd acwstig gyda dyfeisiau gwranddo priodol e.e. mewnblianiad cochlea, cymhorthion clyw, cymhorthion clyw radio, systemau maes sain • Gwahanol ddulliau o ddatblygu sgiliau iaith a chyfathrebu. Er enghraifft, bydd rhai yn defnyddio gwranddo, siarad a darllen gwefusau • Mae'r ddarpariaeth yn hyblyg yn dibynnu ar anghenion disgyblion a gall gynnwys addysgu unigol, grŵp bach a phrif ffrwd. • Mae'r cwricwlwm yn cynnwys y cwricwlwm astudiaethau byddar a dysgu am fodolau rôl byddar. • Mae gan blant a phobl ifanc fyddar fynediad at grŵp cyfoedion byddar a mynediad dyddiol at staff arbenigol cymwysedig.

Ysgolion â Chanolfan Adnoddau Amhariad Clyw	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Gynradd Coed Glas	4-11	20
Ysgol Uwchradd Llanisien	11-18	20

Darpariaeth ar gyfer dysgwyr mewn ysgolion neu ganolfannau arbennig

Mae ysgolion arbennig yn darparu addysg a chymorth wedi'i deilwra i helpu dysgwyr ag ystod o anawsterau dysgu neu anableddau i gyflawni eu potensial llawn.

Mae nodweddion allweddol ysgol neu ganolfan arbennig yng Nghaerdydd, yn ogystal ag ysgol brif ffrwd, yn cynnwys:

(i) Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol Mae ysgolion arbennig yn creu cynlluniau dysgu wedi'u teilwra ar gyfer pob dysgwr, gan fynd i'r afael â'u hanghenion a'u nodau unigryw.

(ii) Staff cymwys, profiadol ac arbenigol: Mae'r ysgolion hyn yn cyflogi athrawon, therapyddion a staff cymorth sydd wedi'u hyfforddi i weithio gyda dysgwyr ag anableddau amrywiol.

(iii) Cwricwlwm Addasol: Mae'r cwricwlwm wedi'i addasu i ddarparu ar gyfer gwahanol arddulliau a galluoedd dysgu, gan sicrhau bod pob dysgwr yn gallu cael mynediad at y Cwricwlwm i Gymru.

(iv) Technoleg Gynorthwyol: Mae ysgolion arbennig yn defnyddio technoleg ac offer i gynorthwyo dysgu, megis dyfeisiau cyfathrebu, meddalwedd addasol, ac offer arbenigol.

(v) Maint Dosbarthiadau Bach a chymhareb uwch staff:dysgwyr: Mae maint dosbarthiadau llai a mwy o staffio yn caniatáu gwaith mwy unigol, pâr a grŵp bach wedi'i deilwra i gefnogi anghenion penodol pob dysgwr

(vi) Gwasanaethau Therapiwtig: Mae gan yr ysgolion arbennig fynediad at wasanaethau (yn aml ar y safle) fel Seicoleg Addysgol, Therapi Iaith a Therapi Galwedigaethol i gefnogi datblygiad cyfannol dysgwyr.

Ysgolion Arbennig Caerdydd

DS Mae tair o'r ysgolion arbennig - Woodlands, Riverbank a Meadowbank, yn cynnig lleoliad i fodloni mwy nag un maes angen: anghenion awtistiaeth / cyfathrebu cymdeithasol ac anghenion dysgu. Er eglurder mewn perthynas â meini prawf ac ystod y ddarpariaeth, rhestrir yr ysgolion hyn ddwywaith.

Ysgol neu ganolfan arbennig i ddysgwyr ag awtistiaeth/anawsterau cyfathrebu cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> • Oedi datblygiadol difrifol o 50-75% neu fwy, sy'n effeithio ar sgiliau bywyd fel toiled, bwyta ac yfed • Ar y Llwybr Niwro-Ddatblygiadol neu Ddiagnosis o Awtistiaeth • Lefelau sylw - byrlymus - parodrwydd i ddysgu wedi'u heffeithio • Datblygiad cymdeithasol wedi'i amharu'n sylweddol • Anhyblygrwydd o ran meddwl ymddygiad a chyfathrebu, gan rwystro'n ddifrifol ddysgu a gweithredu bob dydd • Ymddygiad/ dadreoleiddiad - Perygl i hunan / eraill- angen ei gadw'n ddiogel (bwyta gwrthrychau anfwytadwy, dringo ac ymddygiad cymryd risg, dim ymdeimlad o berygl) • Prosesu synhwyraidd sylweddol • Lefelau uchel o bryder sy'n debygol iawn o fod yn bresennol • Trawsnewidiadau a heriau newid 	<ul style="list-style-type: none"> • Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar gyda dysgu wedi'i bersonoli, cymorth therapi, datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth • Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o weithio gyda dysgwyr ag awtistiaeth neu anawsterau cyfathrebu cymdeithasol • Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. • Amgylchedd tawel, diogel a oedd yn dileu rhwystrau cyd-destun prysur, cymdeithasol heriol ysgol prif ffrwd • Addysgu, modelu ac ysgogi uniongyrchol systematig sy'n ofynnol ar gyfer datblygu sgiliau iaith/cyfathrebu mynegiannol (Systemau cyfathrebu estynnol ac amgen/dull cyfathrebu cyfan) • Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau. • Gweithgareddau hynod strwythuredig i hyrwyddo sgiliau ar gyfer rhyngweithio ag oedolion neu gyfoedion • Asesiadau SCERTS a ddefnyddir i fonitro cynnydd a gosod targedau ar gyfer sgiliau cyfathrebu cymdeithasol a rheoleiddio emosynol • Defnyddio PECS a symbolau gweledol i helpu i ddatblygu sgiliau cyfathrebu • Defnyddio strategaethau TEACCH fel gweithfannau strwythuredig • Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Appropriate schools/centres	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Meadowbank	4-11	98
Ysgol Arbennig Riverbank	4-11	78***
Ysgol The Hollies	4-11	150
Ysgol Uwchradd Arbennig Woodlands	11-19	180***
The Marion Centre	11-19	66

***Bydd lleoedd dynodedig yn Ysgol Arbennig Riverbank ac Ysgol Uwchradd Woodlands yn cynyddu i 112 o leoedd a 240 o leoedd yn y drefn honno, ar ôl eu trosglwyddo i safle Campws y Tyllgoed yn 2026.

Ysgol arbennig i ddysgwyr ag Anghenion Dysgu Cymhleth	
Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Oedi datblygiadol difrifol o 50-75%, gan arwain at gyraeddiadau sy'n llawer is na chyfoedion o'r un oed Hanes o gyflawni cynnydd ar gyfradd arafach na'u cyfoedion Anawsterau parhaus a hirdymor wrth gaffael sgiliau iaith, llythrennedd a rhifedd, sy'n effeithio ar fynediad i'r cwricwlwm Ystod o anawsterau cysylltiedig, yn enwedig mewn datblygiad lleferydd ac iaith ac mewn datblygiad cymdeithasol/emosiynol, dadreoleiddiad synhwyraidd a llythrennedd emosiynol cyfyngedig. Anhawster sylweddol yn dilyn arferion a disgwyliadau ystafell ddosbarth Methu cael mynediad at y cwricwlwm neu amgylchedd prif ffrwd <p>Gall rhai neu'r holl ffactorau canlynol fod yn bresennol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Anawsterau corfforol a meddygol Oedi mewn cyfathrebu cymdeithasol / sgiliau chwarae (cymryd tro / rhannu) Ymddygiadau anrhagweladwy / anhyblyg a all arwain at ymddygiadau tarfu sylweddol / ymosodol / gwrthwynebol / cymryd risg Lefelau Gorbryder Uchel 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach, digyffro, diogel gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar sy'n datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol o gefnogi dysgwyr ag anawsterau dysgu ac anabledau Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddosbarth cyfan. Cwricwlwm pwrpasol a gwahaniaethol iawn wedi'i deilwra i ddysgu wedi'i bersonoli sy'n ysbrydoli dysgwyr i gyflawni Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau Cymorth ac ymyriadau wedi'u targedu ar gyfer anawsterau dysgu penodol, fel dyslecsia, dyscalculia a dyspracsia, a all effeithio ar ddysgu Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Meadowbank	4-11	98
Ysgol Riverbank	4-11	78***
Ysgol Woodlands	11-19	180***

***Bydd lleoedd dynodedig yn Ysgol Arbennig Riverbank ac Ysgol Uwchradd Woodlands yn cynyddu i 112 o leoedd a 240 o leoedd yn y drefn honno, ar ôl eu trosglwyddo i safle Campws y Tyllgoed yn 2026.

Ysgol arbennig ar gyfer dysgwyr ag Anghenion Dysgu Dwys a Lluosog neu Awtistiaeth/Anghenion Cyfathrebu Cymdeithasol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anableddau dysgu difrifol, dwys a lluosog, gan gynnwys anghenion meddygol, awtistiaeth a synhwyrdd Oedi datblygiadol dwfn o 75% + gydag anghenion gwybyddiaeth a dysgu difrifol Anawsterau synhwyrdd, cyfathrebu neu iechyd meddwl sylweddol Gallu di-eiriau a chyfyngedig i gyfathrebu angen Ymddygiad/ dadreoleiddiad - Perygl i hunan / eraill- angen ei gadw'n ddiogel (bwyta gwrthrychau anfwytadwy, dringo ac ymddygiad cymryd risg, dim ymdeimlad o berygl Dibynnu ar eraill ar gyfer yr holl neu'r rhan fwyaf o anghenion gofal sylfaenol fel bwydo, yfed, newid osgo. Trawsnewidiadau a heriau newid <p>Yn ogystal, efallai y bydd gan rai dysgwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> Anghenion gofal iechyd cymhleth sy'n gofyn am therapi a gofal nyrsio trwy gydol y diwrnod ysgol. 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel i oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithringar gyda dysgu wedi'i bersonoli, cymorth therapi, datblygu sgiliau bywyd, a chysiau achrededig i baratoi dysgwyr ar gyfer oedolion ac annibyniaeth Mae gan yr holl staff addysgu a chymorth arbenigedd, hyfforddiant a phrofiad arbenigol Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Ymagwedd gyfannol at ddatblygiad plant a phobl ifanc sy'n cefnogi'r datblygiad cymdeithasol ac emosiynol a'r sgiliau swyddogaethol sydd eu hangen ar bobl ifanc i gefnogi annibyniaeth mewn bywyd bob dydd Rhaglenni dysgu wedi'u personoli wedi'u hadeiladu ar gryfderau a datblygu sgiliau gydol oes; nid yw llawer yn gallu manteisio eto ar ddysgu pynciau penodol. Amgylchedd tawel, diogel sy'n addas i ddysgwyr nad ydynt yn gallu ymdopi â chyd-destun prysur, cymdeithasol heriol ysgol brif ffrwd Rhaglen systematig i gefnogi dealltwriaeth o gyfathrebu geiriol a di-eiriau. Mae addysgu yn aml-synhwyrdd gyda ffurfiau amgen ac estynedig o gyfathrebu a ddefnyddir yn rheolaidd gydol y dydd. Gweithgareddau hynod strwythuredig i hyrwyddo sgiliau ar gyfer rhyngweithio ag oedolion neu gyfoedion Ysgogiad cyffyrddol a synhwyrdd dwys Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, gweithwyr iechyd proffesiynol, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol <p>Yn ogystal, efallai y bydd angen y ddarpariaeth ganlynol ar rai dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> Therapiau a gofal nyrsio trwy gydol y diwrnod ysgol. Offer symudedd helaeth fel cadair olwyn, fframiau sefyll, codi ac ati. Offer arbenigol fel systemau cyfathrebu estynnol, amgylcheddau synhwyrdd, pwll hydrotherapi

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Tŷ Gwyn	3-19	240

Ysgol arbennig i ddysgwyr ag Anghenion Iechyd a Lles Emosiynol

Anghenion disgyblion	Math o ddarpariaeth sydd ei hangen
<ul style="list-style-type: none"> Anghenion cymdeithasol, emosiynol neu iechyd meddwl difrifol a pharhaus, a fynegir yn aml trwy ymddygiadau heriol neu gymryd risg sy'n rhwystro dysgu ac yn cyfyngu ar gynnydd academaidd. Methu â chael mynediad at ddysgu mewn amgylchedd prif ffrwd, heb risg o niwed i'ch hun neu eraill, er gwaethaf cefnogaeth barhaus a phriodol. Ymddygiadau peryglus sy'n cymryd risg gan gynnwys llinellau cyffuriau, camddefnyddio cyffuriau, dianc parhaus, hunan-niweidio, defnyddio arfau ac ati 	<ul style="list-style-type: none"> Amgylchedd dosbarth bach gyda chymhareb uchel o oedolion i ddysgwyr sy'n darparu amgylchedd meithrin gyda dysgu wedi'i bersonoli Amgylchedd diogel a strwythuredig wedi'i deilwra i anghenion proffil dysgwr a DDdY a bennir yn eu CDU Cymorth ac ymyrraeth wedi'i deilwra yn seiliedig ar eu hanghenion penodol, a all gynnwys cydbwysedd o waith unigol, pâr, grŵp bach neu ddsbarth cyfan. Strategaethau wedi'u targedu, ymyriadau, ac amgylchedd meithrin i feithrin gwytnwch a chynnydd academaidd Dull sy'n canolbwyntio ar ddeall y rhesymau y tu ôl i ymddygiadau heriol ac addysgu sgiliau newydd i'w disodli Sgiliau cymdeithasol, megis cyfathrebu, cydweithredu, a datrys gwrthdaro, trwy fodelu, chwarae rôl, ac adborth Strategaethau ac ymyriadau hunanreoleiddio Arferion Adferol sy'n canolbwyntio ar atgyweirio niwed ac adfer perthnasoedd Cydweithio â gweithwyr proffesiynol amrywiol, gan gynnwys seicolegwyr addysgol, seicolegwyr, a gweithwyr cymdeithasol, i ddarparu dull cyfannol

Ysgolion priodol	Ystod Oedran	Lleoedd Dynodedig
Ysgol Cynefin	7-11	42****
Ysgol Greenhill	11-19	64

****Bydd nifer y lleoedd dynodedig yn Ysgol Cynefin yn cynyddu i 72 o leoedd, ar ôl eu trosglwyddo i safleoedd y Tyllgoed a Llanrhymni yn 2026.

Mae'r holl ddarpariaeth yng Nghaerdydd yn cynnwys:

- (i) **Asesiad Parhaus:** Asesu cynnydd dysgwyr yn rheolaidd ac addasu cyfarwyddyd yn ôl yr angen. Mae hyn yn helpu i nodi meysydd lle gallai fod angen cymorth ychwanegol ar ddysgwyr ac yn sicrhau bod strategaethau addysgu yn effeithiol.
- (ii) **Datblygiad Proffesiynol:** Darparu hyfforddiant a chefnogaeth barhaus i athrawon a staff i sicrhau bod ganddynt y sgiliau a'r wybodaeth i gefnogi dysgwyr gydag ADY yn effeithiol.
- (iii) **Cynnwys Rhieni:** Annog cyfranogiad gweithredol gan rieni a gofalmwyr yn addysg eu plentyn. Mae'r cydweithrediad hwn yn helpu i greu amgylchedd dysgu cyson a chefnogol yn yr ysgol ac yn y cartref.